

સન્માર્ગ દર્શક

સુંદર બાળ વચનામૃત.

ઉપદેશ રત્નકોષ પદ્યાત્મક રહસ્ય માથે પ્રગટપ્રભાવી
સિદ્ધચક્રની ઝાળીની વિધિ, ચેત્યવ દનો,
સ્તાનનો, રથોયો, તથા બારણાવનાની
સર્જીય સાથે

લેખક તથા સંપાદક,

ભાઈલાલ સુ દરજી મહેતા.

ખાસગોદા થઈ મુ. ઝીણવાડા
સ વત ૧૯૮૧]—૦—[સને ૧૯૧૫

દીપ્ત ૦-૪-૦

પાલીતાણા શ્રી જહાદુરસિંહજી પ્રી-ટીંગ-પ્રેસમાં
૧૥ અમ-ચંદ જહેચરાસે બાધુ

અર્પણપત્રિકા

પુન્ય માસ્તર સુખલાલ રવજીભાઈની પવિત્ર સેવામાં આપનો જન્મ સવત ૧૯૪૩ના આશો સુદ ૧૧ બોટાદ શહેરમાં થયેલ છે ને ત્યાર પછી વેદની કર્મના ઉદ્યતી ઝાળીની આધીમાં ચતુ વેદના ઉદભરીને નેત્રો ગયા એ સમયે આપની ઉંમર માત્ર નવ વર્ષની હતી છતાં આપનું મગજ એટલું બધું સુંદર હતું કે આપ એક સાં-માઈકમાં ઝોલામાં ઝોળી ૫૦ ગાથાઓ કરી શકતા હતા આવી આપની અગાધ શક્તિ જોઈ આપના પિતાથીએ આપને સવત ૧૯૫૨ ની સાલમાં મેસાણા યશોવિજયજી જૈન પાઠશાળામાં વિદ્યા-અભ્યાસ કરવા મોકલ્યા ત્યાં પણ આપે પ્રકળાદિકનું ધણું ઉચ્ચ પ્રકારનું જ્ઞાન મેળવ્યું ત્યારબાદ સવત ૧૯૫૪ના કાન્તક વદ ૧૧ ઝી-જું નાડા જૈન ધર્મોત્તેજક પાઠશાળામાં ખાવા પીવા સાથે માસીક રૂ ૮-૦-૦ ના પગારથી મુખ્ય અધ્યાપક તરીકે આપની નીમણૂક થઈ ને આપના મળતાવડા અવાવે તીવ્ર ગતિથી સર્વ સઘની સત્ય પ્રિતિ યોગાજ ટાઈમમાં મેળવી કે જે પ્રીતિ હજી સુધી કાયમ છે ને તે પ્રીતિની કંઈ અત્રેના સઘે અગભર કરી હાલ માસીક રૂ ૩૫-૦-૦ નો આન્સ વધારીઆપી આપની પ્રિતિમાં વૃદ્ધિ કરી છે

આપ વિદ્યાર્થીના અતરંગે સારી રીતે જાણી શકો છો એટલું જ નહિ પણ આપનામાં પાઠકતાનો ગુણ અદ્ભુત છે વળી આપે પી-ગળનો અભ્યાસ નહીં કરેલ હોવા છતાં શીઘ્ર ક્વીનો દાવો ધરાવી શકો છો તેમજ મને પણ આપે આપની વિદ્યાનિધમાથી અદ્ય શીક્ષણ આપી મારા ઉપર જે બિપકાર કરેલ છે તેનો જલ્દો હું વાળી શકું તેમ નથી છતાં આપનું નામ આ પુસ્તકની સાથે કાયમ ગ-અપનાના ધરાદાથી 'સુંદર જાળવચનામૃત' નામનું આ લઘુ પુ-સ્તક આપને અર્પણ કરી કૃતાર્થ થાઉં છું હું આપનો વિદ્યાર્થી

પ્રસ્તાવના.

સુશ્રવાચકે !

મુશ્કાતી બાપા એ આપણી માતૃ જાતે તે બાલકા અપમાન ઉત્તમ વિચારોનો સમાજમાં પ્રસાર કરતા તે આપણું કલ્યાણ જ એમ ધારી આ પુસ્તક લખવાની નો રમી કલ્પન થઈ અને મીત-ગમ્મતી જેવી ની કૃપાથી પુર્ણ પબ્લ થઈ તે અગ્રજીભાષ્ય સમજી છું

આ પુસ્તકમાં આ ચીમાડીને દ્વા મુખી ત્રીમ અગ્રજી ઉપર ક રીક અમરના પાત્રીક દરુ ત્થ વાક્યોની ચના કરી વચનામુતને વિચાર પુર્ણ કરામા આપ્યા છે તથા તામરનો સામય સિં મો પુર્ણાર્થ (પદ્ધતિપદ્ધતિ) વિગિન "ઉપદેશ રત્ન કોષ" નો મામરીમાથી ચુગતી અનુચિત છ. નરીકે તૈયાર કરી સાથે દાખલ કૌલ છે એળીની રીતે અવરો મુતિ તથા આ બાવનાની સજાય વિગેનો સમાવેશ કૌલ છે

આપુત્તક નાનું રોડા જાત તેની સકલતા એતી મુક્તી પુરા કરવામા આવીકે કે નો સર્વ મળતલ આ પુત્રોને વચનાની તાર્કિક અનુચિત પદ્ધતિ થઈ પો તેમ છે આ પુસ્તક. મારા વિષયમાં માત્રા સુખવાન અરજીમાંથી પ્રે મુક્તી તેવા કરવામા આપુ છે

આ પુસ્તકમાં મતિમદના દાખલો તાર્કિક સુખ દેવ દોષને વિવેકી વચક કૃપાથી મચો તથા અગ્રોને સખી અભારવા કૃપા કરો એતી આશા છે

આ પુસ્તકમાંના વચનામુતોનુ તથા તેમા જાનેનેન ઉપદેશ રત્નકોષઃ નુ પાન કરી સ માગે ચાનગા શીખો એટલું કરી અદ્યતન વચમુ નુ મવત ૧૮૮૧ ના મદાસુતી ૪

લેખક. વાઈલાસ મુદ્રજી મહેતા
ખારાગોલા થઈ મુ મી કુવાડા

ગન્ધાર્ગ દર્શક

સુંદર બાળ વચનામૃત.

ઉપદેશ રત્નકોષ પદ્યાત્મક રહસ્ય સાથે પ્રગટપ્રભાવી
સિદ્ધચક્રની ઝાળીની વિધિ, ચૈત્યન દનો,
સ્તવનો, સ્થોત્રો, તથા બારસાવનાની
સંજ્ઞા સાથે

લેખક તથા સંપાદક,

ભાઈલાલ સુ દરજી મહેતા.

ખારાગોદા યથા

મુ. ઝીઝુવાડા

સ વત ૧૯૮૧

]—૦—[

સને ૧૯૧૫

દીપ્ત ૦-૪-૦

પાલીતાણા શ્રી બકાદરસિ હાઇ પ્રીન્ટીંગ-પ્રેસમાં
શા અમરચંદ બહેચંદાસે બાંધ્યું

અર્પણપત્રિકા

પુન્ય માસ્તર સુખલાલ ૨૪જાના પવિત્ર સેવામાં આપને
 ૨૫ સવત ૧૯૪૩ના આરો શુદ્ધ ૧૧ બેળાદ શહેરમાં થયેલ છે
 ત્યાર, પછી વેદની કર્મના ઉદ્યતી ઓળાની વ્યાધીમાં અમુ વેદના
 ભરીને નેત્રો ગયા એ સમયે આપની ઉમર માત્ર નવ વર્ષની
 થી હતા આપનું મગજ એટલું બહુ સુદૃઢ હતું કે આપ એક સા-
 ઠકિયા ઓળામાં ઓછી ૫૦ ગાથાઓ કરી શકતા હતા આપની
 અગાધ સક્તિ જોઈ આપના પિતાશ્રીએ આપને સવત
 ૨૬૨ ની સાલમાં મેસાણા મશોવિન્યજી જૈન પાઠશાળામાં વિદ્યા-
 ભાગ કરવા મોકલ્યા ત્યાં પણ આપે પ્રકૃત્વાદિકનું ઘણું ઉચ્ચ પ્રકા-
 જ્ઞાન મેળવ્યું ત્યાંબાદ સવત ૧૮૮૪ના કાર્તિક વદ ૧૧ જી-
 વાદા જૈન ધર્મોત્તેજક પાઠશાળામાં ખાવા પીવા સાથે માસિક રૂ.
 ૦૦-૦ ના પગારથી મુખ્ય અધ્યાપક તરીકે આપની નીમણૂક થઈ
 આપના મળનાવડા અભાવે ત્રીણ ગતિથી સર્વ સધની સત્ત્વ પ્રિતિ
 ડાળ ટાઈમમાં મેળની કે જે પ્રીતિ હતી સુધી કાયમ છે ને તે
 નિની કદર અત્રેના સઘે બગાડ કરી હાલ માસિક રૂ. ૩૫-૦-૦
 ચાન્સ વધારીઆપી આપની પ્રિતિમાં વૃદ્ધિ કરી છે

આપ વિદ્યાર્થીના અતરને સારી રીતે બણી ચકોડો એટલુંજ
 હે પણ આપનામાં પાઠકતાનો ગુણ અદ્ભુત છે વળી આપે પા-
 ણનો અભ્યાસ નહી કરેલ હોવા છતાં શીઘ્ર કરીને દાવો ધરાવી
 ના છો તેમજ મને પણ આપે આપની વિદ્યાનિધિમાંથી અત્ય
 ક્ષણ આપી મારા ઉપર જે હિપકાર કરેલ છે તેનો બજારો દુ વાળી
 કે તેમ નથી છતાં આપનું નામ આ પુસ્તકની સાથે કાયમ રા-
 વાના ધરાદથી 'સુદર બાળવચનામૃત' નામનું આ લઘુ પુ-
 ક આપને અપણું કરી યાઉં છું હું છું આપનો વિદ્યાર્થી -
 માર્કલાલ સુદર મહેતા,

પ્રસ્તાવના.

મુસવાયકે ' ૧

મુસલાની ખાસ એ આપણી નાનું બ રાહે તે બારામા જ ઉત્તમ વિચારોનો સમાજમા દલાવો કરવો તે આપણું કર્તવ્ય એમ ધારી આ પુસ્તક લખવા માં અને રી ઉત્પત્તિ થઈ અને મી. મસ્તુતી દેવીની કૃપાથી પુર્ણ પજુ થત તે નાજ અંગેનામ્ય સમજી

આ પુસ્તકમા આ થીમાડીને દસ મુદ્દા રીમ અણગે ઉપર રેક અક્ષરના કપ્પાનીક દસ દસ વાક્યો માં ગ્યના કરી વચનાર દિવસ પુર્ણ કરવામા આગે છે તથા આગળવો લાભમાં માટે પુરાવાર્થ (પદ્ધતિપદ્ધતિ) વિચિત્ર "ઉપદેશ" કોષ" નો મામરીમાથી મુસલાની અનુવાદ છદ તરીકે તૈયાર સાથે દાખલ કરેલ છે એળીની ચીધી, અગ્નો મુતિ તથા બાવનાની સગાવ વિતેરેનો સમાવેશ કરેલ છે

આપુસ્તક નાનું હોવા છતા તેવી સકલના એવી યુક્તી રે કરવામા આવી છે કે જે સર્વ સજ્જત આ પુર્વેને વાચના માં ન જ અનહઃ ઉપકારી થઈ પો તેમ છે આ પુસ્તક ખાસ વિષ માસ્તર મુખના ન નરહલાડની પ્રેમશાથી તૈયાર કરવામાં આવ્યું

આ પુસ્તકમા ખતિમ લાના દાવથી માર્ક બુન દેલ દેલ વિવેકી વાચક મુદ્દાગી રાચમે તથા અગેરો લખી લખાવવા ૩૫ ગે એવી આ મા છે

આ પુસ્તકમાના વચનામુતોનુ તથા તેમા આગેમેલ દે રત્નકોષ નુ પાન કરી સ માર્ગે આપનાં નીવો એટલુ કહી ૧૫ મુ મુ લખત ૧૮૮૧ ના મદામી પ

લેખક. ભાઈદાસે મુ દરહ મહેતા.
ખારંગોડા થઈ મુ મી કુવાડા

સુંદર ખાળ વચનામૃત.

(અ)

૧-અપશુણી હોવા છતાં તેનું સારી રીતે સન્માન કરવું
આપણી ઉત્તમતા ને સુચવે છે

૨-અતુલ ઘટ વેળાએ પણ હીમત ન હારતા ઉપાદેશ કાર્ય
કરવું એમાજ આપણી મહત્વતા છે

૩-અધિકારીપણ મળેતો પણ પોતાની મુજ સ્થિતીને ન બુ-
જેમ દરેકનો ઉપકાર થાય તેમ કરવું એજ આપણી શ્રે-
ષ્ઠ છે

૪-અનુકુળ સંજોગ ટાળી પ્રમાદમા નહીં ફસાતા પ્રતિકુ-
આવતા પહેલાં આપણ કાર્ય કરી લેવું એમાજ આપણી
તા છે

૫-અનુભવ વડે આ અમુલ્ય જીવગીતી કીમત આકરી પો-
ણુદ્ધિબળ તેમાજ અપણુ

૬-અસતોય આપણે પૂણુ શનુ છે એવુ સમજી તેનાથી
દિન પ્રિતિની યોછાસ કરવી.

૭-અશુદ્ધ વિચારો આપણા શુદ્ધ વર્તનને ફાળ
અથ પતન કરી નાખે છે એવું બહુ નિશ્ચય પવિત્ર િ ૧૩
કુરુવવા.

૮-અત્યંતની બાબતને બીજા દબારો કાઢો પડતા
પ્રથમ સ્થાન આપવા ખાસ લક્ષ્ય રાખવું

૯-અછતમા ન મુશ્કેલી છતના રસ્તાઓ યુક્તિ પ્રશ્ન
અટાનિય ચોષતા રહેવું

૧૦-અલભ્ય વસ્તુ ઉઘમી માણ્યો અપ કાળમા પ્રાપ્ત
છે એવું બહુ આપણું ઉદ્યમથી છેટા ન રહેવું

(ક)

૧૧-૦ પદ્ધતિ સમાન સત્યુત્તેજો સમાગમ સમજ
જોની સેવનનો શીઘ્રતાથી લાગ કરવો

૧૨-કર્મ પ્રમાણે કર્મને સુખ દુઃખ આપે છે તેમા
અન્દ્ર કે ચક્રાર્તિ કાઢના પણ લાવે ચાલી ચક્રો નથી
જરૂર છે કર્મથી ચેતતા રહેવું

૧૩-કરતુરી કાળી હોના છતાં કોઈ વખતે આખર
માથી ઉગારે છે અને સોમલનો વર્ણ સ્વેત હોના છતાં તે
॥ પ્રાણનો નાશ કરે છે માટે રૂપમા ન મોહાતા કેવળ
રાગ કરતા શીખવું

૧૪-જાની ઉત્પત્તિ કાલમા છે ને તે કાલવધી અ
એવું આપણે પ્રત્યક્ષ જોવા છતાં આપણે સંસાર :

૧મા ઉક્તિ થી તેમજ, મર્યા રહીએ તે આપણી વિદ્વતા કલ કીત બનાવનાર છે

૧૫-કનીષ્ઠ વસ્તુ વાપરવાથી પ્રાન્તે બુદ્ધિનો વિનાશ થાય માટે વિપત્તિના સમયે પણ કનીષ્ઠ વસ્તુ ન વાપરવાનો રથ પ્રતિજ્ઞ કરવો તેજ શ્રેય કારી છે

૧૬-ક્રોધે મરનાથી આત્માની માઠી ગતિ થાય છે માટે યુ પુરુષોએ તેવા મરણથી બચવાની પુરુષોને બચાવવા પ્રેમ કે પ્રયત્ન કરવો જેથી પુન્ય ફળની પ્રાપ્તિનો લાભ મળે.

૧૭-કરપીજન લોકોમાં નોંઠા પાત્ર થાય છે એટલું જ હું પણ મ મળુ ચેઠની માફક પોતાની લક્ષ્મી પોતે લોગવી તો નથી અને મધમાખીની પેઠે આયુષ્ય પુર્ણ થતા હાથ પીને પોતે સથઈ કરેલ ધન બીજાઓને સોંપી પરલોક ગમન છે એવું વિચારી લોભનો પ્રતિદિન ઘટાડો કરતા શીખવું ૧૮ કસરત શરીરને સંપૂર્ણ બળ આપે છે એટલું જ નહિ પણ કે કાર્યમાં રુદ્ધિતિ અર્પી આગસ તથા સુસ્તીનો વિનાશ કરે છે માટે શારિરીક ન પત્તિના ઇચ્છનારાઓએ કસરતની પ્રેક સ પાડવા મહેનત કરવી

૧૯-કપાયથી કાયા કૃશ બને છે માટે શરીરની તદુરસ્તી ૧ કાળજીવાળાએ કપાયનો ત્યાગ કરવો

૨૦-કંટોરી મળતા થાળીની આગા ન રાખતા જે અવસરે આબુ તેને અમૃત્ય ગણી તેનો આસાદર સતત કરવો નહિ ૨૧ આવતી વસ્તુ પણ ઘણી વખત ભાગ્યમાથી ચાલી જાય છે નકી સમજવું

(સ્વ)

૨૧-ખસકમા ખારવાળો માણસ પોતાના સુખ કાર્યની ઉર્જાવશતા બતાવી ચશ માસ ઠગી શકતો નથી માટે યશના ન શિલાપીઓએ ખારને આશ્રય આપવો નહિ

૨૨ ખરી હકીકત હેતુ હેશ પલુ ન ખચાતા દ્રવ્ય બાવનો વિચાર કરી આશ્રિત વખતે પણ અમત્ય ન બોલવું

૨૩-ખચ કરતા પહેલા આવક કેટલી છે તેનો દીર્ઘ દષ્ટી થી વિચાર કર્યા બાદ આગળ પગ ભરવા દેવ ગમ્યવી

૨૪-ખતરાગથી ખસતા રહેવામા નફો લાભથી દરેક સગા સ્નેહીઓ નાવે સ્નેહની જમાવટ કરવી

૨૫-ખપી એવી વસ્તુના ચલુ કે જે વસ્તુ સદાકાળ મા અને આપે કારણ સુખ સર્વને પ્રિય હોય છે

૨૬-ખમતીધર તે કહેવાય કે જે પોત પોતાના ગાળમા રહી દરેક કાર્યો કરે

૨૭-ખજવાળ નરિરને ખણાવી હુઆવે છે ને પછી બળતરા ઉત્સાહ કરી નાનાજ કરે છે માટે તેવી બાબતોનો અગાઉથી વિચાર કરવો

૨૮-ખડગની ધારાએ લીધેલ મતનું પાલન કરવાથી તેનું ફળ તત્કાળ મળે

૨૯-" ખર્ચુ જ્ઞાન સુકાય ને કર્મુ કામ સુકાય " એ કેવળ પ્રમાણે દેહ રૂપી પાનને ખરતા પહેલા આત્મ સાધન રૂપી

પોતાનું કાર્ય અથાગ થમ વેડી પૂર્ણ કરવું જેથી જન્મ જરા થી બંટ મુક્ત થવાય

૩૦-“ ખતે લખ્યું જોવાય ને ભુલે હક જોવાય ” એમ શમજી દરેક લખાણ કરતા પહેલા પુર્વ અને ઉત્તર અવસ્થા વિચાર કરવો

[ગ]

૩૧-“ ગત ન શોચયામી ” નો અર્થ હૃદયમાં સ્થાપન કરી ગયેલ મુખ અગર હું ખનું મમનું માણસાએ લેશમાત્ર સ્મરણ કરવું નહિ

૩૨-ગરીબ અને અનાથોને દેખી તેનું હાન્ય નહિ કરતા તેઓને મીષ્ટ વાક્યો વડે બોલાવી આપણાવી જાનતી તન મન અને ધનવડે સહાય કરવા ચુકવું નહિ

૩૩-ગર્ભશ્રીમત હોવા છતાં પણ જો તેનામાં દાતાનો અમુન્ય શુભ ન હોયતો તે પોતાને પ્રાપ્ત થયેલ લક્ષ્મીનો ખરે ખરા લાભ લઈ શકતો નથી માટે તેવી હદે પોતેવ બાંધણાએ જાણ તે વાત લક્ષમાં રાખવા ચુકવું નહિ

૩૪-ગર્વવટે માણસો લેલા થઈ પોતાની પુન્ય કમાઈ પોતે સુખે ભોગવી શકતા નથી વાસ્તે સુખના અભિવાશીઓએ ગર્વને સ્થાન આપવું નહિ

૩૫-ગમેતેટલી નદીઓના પુરનાપાણી આનવા છતાં મુદ્ર પોતાની મર્યાદા મુકતોનથી તેવીજ રીતે મત્યવાનીપણનો

હાલો ધરાવનાર પુરૂષે વિપત્તિના વખતે પણ સત્યનો ત્યાગ કરવો નહિ

૩૬-ગઢ અગર દીણો બાધવાથી જેમ નગરનું રક્ષણ થાય છે તેવી-૪ રીતે ચતુર માણસોએ મનરૂપ કીલ્લાને મજબુત કરી પોતાની શક્તિ પ્રમાણે શુભ વર્તન કરવા ભુલવું નહિ

૩૭-ગભરાટથી ઘણા કામો ભુલને પાત્ર બને ॥ માટે ધીરજ રાખી ગભરાટને અશ્રમ આપવો નહિ

૩૮-ગમ આવાથી પ્રાપ્તિ ધેરુ વાતનો વિનાશ થાય છે

૩૯-“ ગરબ ગાઠે ને વિદ્યા પાઠે ” એ દેવતાને બગબર સમજી ધનને મેળવવાની કળા જે વિદ્યા તેને બહુમાન પૂર્વક પ્રાપ્ત કરવા લેણ માન પ્રમાણ સેવવો નહિ

૪૦-“ ગપી બોલે મત્ય પણ પઠે નહિ પત્ય ” એ દેવતા થાકુ જમાનાને લાભ દાનકે ગણી વિના ક્ષરણે ભુલું બોલવાની ભુરી ટેવ રાખવી નહિ

[ઘ]

૪૧ ધરમા સ્વચ્છતાને અથ સ્થાન આપવાથી તેના સ હવાસીયો જરૂર શુદ્ધ આચાર વાળા બને છે

૪૨-ઘટ એટલે શરીરને મજબુત કરવા માટે માણસો નાના પ્રકારના આપધા વાપરે છે તેના કરતાં જો હમેશા નિયમીત અને સાદો ખોરાક લેવામાં આવે તો શરીરના સર્વ રોગો ॥ પામી અવશ્ય શરીર મજબુત બને છે

૪૩-ધન એટલે વરસાદ પોતાને કાંઈ પણ સ્વાધે નહિ હોવા છતાં પોતાના અનસરે આવી પોત નું કાર્ય બજાવે છે તેવીજ રીતે ઉત્તમ પુરુષો નિસ્વાર્થ વૃત્તિયે બે પરમાર્થ કરે તો જગતી તળમા યશ મેળવી ગોકે છે

૪૪-ઘટ પડવાથી આપણને જેમ દુ ખ થાય છે, તેવીજ રીતીયે અન્ય વ્યક્તિને પણ દુ ખ થાય છે એમ સમજી આપણા હિતના કાર્યો વડે કોઈને કોઈ પણ બાળતમા ઘટ પડવા દેવી નહિ જેથી સર્વ કોઈની પ્રસન્નતા પ્રાપ્તકરી શકાય છે.

૪૫-ઘડપણમા શારિરીક તાકાત નબળી પડે છે માટે તે અવસર આવતા પહેલાં ધર્માદિ ત્રણે વર્ગનું પુરુષુર સાધન કરી લેવું કે જેથી એથો વર્ગ શિષ્યનાથી કળજે કરી શકાય.

૪૬-ઘડીયાળ ટાઈમસર ટકોરા વગાડી પોતાના ફલ પ્રમાણે પોતાનું કાર્ય કરે છે તેવીજ રીતે ડાઘા અને સમજીએ પોતાનું કાર્ય નિયમિત કરી ભનિધમા થના પસ્તાવાનો વિનાશ કરે છે

૪૭-ઘડો જડ વસ્તુ હોવા છતાં તેમા રહેલ પદાર્થનું તે સરક્ષણ કરે છે તો આપણે પચેન્દ્રી સુદત મનુષ્યપણ પ્રાપ્ત કરી આપણા ચરણે આવનારને આશ્વાસન આપવું કે જેથી મનુષ્ય જીવનનું એક કર્તવ્ય ધ્યે લેખાય છે

૪૮-ઘટ પદાર્થ પાણીની મેળવણીથી ખીલુ રૂપ લે છે તેવીજ રીતે આત્મા સાથે અનાદિ કાળથી ઘટપણે લાગેલ છે

ગાદિમળ નાનરૂપી વારીના સિંચનથી કોઈ જુદા પ્રકારનો આ-
નંદ આપાને મેળવી આપે છે

૪૯-ધવરાએલ માળમ એકલો હોવા છતાં આત્મબળ
નડે ધણા માળસોને છતી શકે છે તો સાને માળસ અપૂર્વ વિચે
ફેરવી કેટલું કાર્ય કરે ? તે વાચક વિચારી આત્મ બળની
કૌમત આક્રમે

૫૦-ધન એટલે સમુદાયમા જે અ-ચતુ આત્રાન્ય સ્થ-
માય તોજ સમુદાય ઉત્તીની આશા ગમી શકાય

[ચ]

૫૧-ચતુર પુરોના ચરિત્રો સામગી બીજાને સંભળાવવા
કરતા તે મહિના મદયુજો પોતામા ઉત્તરવાની ચીવટ રાખવી

૫૨-ચક્ર-પટા જેવી જડ વસ્તુ અત્ય આલભનવડે અ-
ગાધ કાર્યો કરે છે તો આપણે વિરેદી અને જાનવાન ચક્ર મ-
હુબ જન્મ ડી ખરી સાચકતા ન કરીએ તે એકી ચોડની વાત
નથી

૫૩-ચડતી અને પડતી એ સસારની મુખ્ય બાજી છે,
જોમ સમજી ચડતીમા ગર્વ અને પડતીમા ધમધી પાછી
પા ડી ન કરવી

૫૪-ચપળ એવી લક્ષ્મી કોઈ સ્થળે સ્થીર રહી નર-
તોમ રહ્યો નહિ માટે વિદ્વાન પુરુષોએ તેનો વિશ્વાસ નહિ
તે લક્ષ્મીનો સદ્-વ્યય કરી પોતાની કાયાનુ ક-યાણ કરે

૫૫-ચમચો અગર રક્ષાળી જેમ દુધ ચાહ વિગેરે ઉન્હદ પદાર્થો પીવામા સ્થાયક બનેછે તેવીજ રીતે સદ્કાર્ય કરવામા સન્મિત્ર અગર સદ્કુટુંબ સ્થાયક બને તે સત્ય છે

૫૬ ચણેલ મકાનની કીંમત જેમ પાકા પાયા ઉપર ખરે આધાર રાખે છે (એટલે મજબુત પાયાવાળા મકાનની કીંમત સ્વભાવિક વિશેષ ગણાય છે) તેવીજ રીતે દરેક કાર્યોની પ્રગતિ મજબુત પાયા વિના થતી નથી

૫૭-ચખણી (વીવા પ્રસંગે કરેલ પકવાનનુ થોડુ ખાવુ) અટપ કરવા છતાં સેકડો મણની પરિક્ષા કરી શકાયછે, તેવીજ રીતે સદ્ગુણ લેશ માત્ર થવા છતાં તેના મિષ્ટફળો વિશેષ પ્રમાણમા મેળવી શકાયછે

૫૮-ચરણની પુખ્ત તેઓની ચાયછે, કે જેઓએ પોતાનો દેહ કેવળ પરોપકાર અર્થે જ અપણુ દરેલો છે અર્થાત જેની છ દગી પરોપકારમાજ પુરી થયેલી છે

૫૯-ચકવર્તિ જેવાને પણ આ સસારમા સર્વ સમૃદ્ધિ સુકી ખાલી હાયે જવુ પડયુ છે તો આપણી કમતાકાત કે એક પાઈ પણ સાથે લઈ જઈ શકીયે ફક્ત કરેલ સુદૃત્યો સાથે આવશે તે ખાસ લક્ષમા રાખવુ

૬૦-ચમુઓને ચેતાવી રાખજો કે પરાયા છીંકો જેવાની કુટેવ દૂર કરે, નહિતો એવાતોડુ ખી થયો કે તે કદ છોડવવા કોઈપણ સમયે થઈ શક્યો નહિ

[૪]

૬૧-છટેલ મીઠાજ વાળો માણસ માનવ દેહની દીમિત
આકાશ વિના અમુલ્ય ચિંહગી એજે ગુમાવી ઉધારી મુકીએ
આદ્યો જાયછે

૬૨-ચોક જિનેશ્વરની ત્રિકરણ યોગે પુત્ર કરવાથી અને
તેમા તલાલીનપણ મેળવવાથી કમ રૂપી કચરો શિક્ષતાથી
દૂર ખસેછે

૬૩ છલ જરૂઆ ગમે તેટલા મુકાવો અને ગમે તેટલી
મોજ મળા ઉઠાવો પણ લક્ષ નિન્દુ એજ રાખવું કે આ બધું
ઇન્દ્રનાગઢે ને તે જોત જતામા વીનશ્વર થઇ જશે.

૬૪-છ કાંચની રક્ષા કરવી તેજ મનુષ્ય જીવનનું ખરૂ
ભુષણ છે

૬૫-નમ્રહૃદય (પેસાની) માં માણસોએ ઘેઝા નહિ
થતા તેનો સ્વભાવ ચચળછે એમ માની સપ્તયોગ મળેલ
દ્રવ્યનો શુભ માર્ગે ઉપયોગ કરવો

૬૬-છ પ્રકારના રસોનું લોજન આ જીવે ઘણીવાર કર્યું
છતા હજી મુઠ્ઠી તૃપ્તી ન પામતા તેમા આમજા રહે છે તે
ખરેખાર મનની નબળાઇ સૂચવેછે

૬૭-જામરની સાહીબી વાળા પણ આ સંસારમા
સ્થીર ટકી શકતા નથી તેવું આપણે પ્રત્યક્ષ જોવા છતાં જન્મ
મરણનો ફેરો ટાળવાનો ઉપાય હાથ ન ધરીએ તે કાઇ જેવી
તેવી વાત ન ગણાય

૧૮ છદ્મસ્ત પશ્ચાત્તા દરેક જીવો બુદ્ધને પાત્ર બને છે માટે જે દો મમત્વ નહિ કરતા વિવેક બુદ્ધિથી પોતાની બુદ્ધિની શોધ કરી નિરંતર સુધારતા રહેવું

૬૬-છબી અગર ફોટો એવો પડાવવો કે જે ફોટો પોતાની જાદગીની જાદગી સુધી અજાણ ન પામે અર્થાત્ પોતાના સત્તાને ને એવા કેળવવા કે પોતાની છબી રૂપે દીપી નીકળે

૭૦-છેલ્લા છોકરાને હું મેશા એવું શિક્ષણ આપવું કે તેમનું અમરનામ ભવિષ્યમાં એક ઉત્તમીકાર તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામે

[જ]

૭૧-જકડાએલ માનવી ગુન્હામાથી જેમ છુટવાની આશા રાખેછે તેમ અધ્યાત્મી પુરૂષો મોહરાજના અજ્ઞાન કામામાથી દૂર થવાના પ્રયત્નો અહોનીશ કર્યા કરેછે

૭૨-જગત્માં દરેક પ્રાણીઓ સ્વાથના ઝેરી પાનમાં મ પડાઈ તત્વાતત્વનો વિચાર ન કરતા પોતાને મળેલ સંજ્ઞાનનો ખોટો ઉપયોગ કરેછે

૭૩-જગત્ ના જીવો જ્યાં સુધી આશાના આશ્રય તળે રહેશે ત્યાં સુધી ચોક્કસ સમજી લેવું કે તેનાથી શાન્તિ સુખ હજી ઘણું દુર છે

૭૪-જન્મ મરણની અતુલ વેદના આપણે અનાદિ કાળથી અનુભવતા પુન્યયોગે મનુષ્ય ભવની પ્રાપ્તિ કરીછે, તે ઉક્ત વેદના દુર દૂરી-અજ્ઞાન તેના રસ્તે ચાલતા રીખવું

૭૫-જ્યો એવો થવો જોઈએ કે કરેલ જથ્થામાંથી એક પણ અલગ ન રહે કારણ જેમ કપડાના તારોનો જથ્થો કરી મરખી ગોઠવણ કરતા સરસ કપડું બન્યું હવે તેમાંથી એક બે તારોને ખેંચી કાઢીએ તો તે કપડાની સુદરતા અને સ્થિતિ એકદમ એવી થઈ જશે, માટે જથ્થાના ગુણ હંમેશા જાળવે રાખવા

૭૬ " જપી જપે " વીગ " કરી મન ચિત્ત " જેમ સ્થિરમન વીના પરમતમાનું પ્રાપ્ત બરાબર થઈ શકતું નથી તેમ ઠોઠાં પણ કાચ મનની સ્થિરતા વિના થઈ શકતું નથી

૭૭-જમનાનું જીવને બાગ પુરો થતા કેવી છોડેલ નહિ

૭૮-જથ્થાના અભિવાગી જીવોએ પાલકનું બહુ ઠરવા બાળજી રાખવી

૮-જનણથી વિચને વિજે વિચરના આ પ સ સારી થવાય છે

૮૦-જમનું અને જમાડનું એ મિત્રના વસારવાનું ખાસ લક્ષણ છે, માટેથી મિત્રના છૂટનારાએ પ્રિય પૂર્વક પોતાના મિત્રને સ્વસ્થ પત્તિ પ્રમાણે પોતાના ઘરે તેડી લાવી માહર લો જન કરાવવું તથા આપણે પણ મિત્રને ત્યાં જમી તેના મનને આનંદ આપવો

ક

૮૧-ઝેરી લોહો જેમ હીરાની ખરી ગોમત આડી પડી દરેક હીરાની લે વેચ કરે છે ને તેમા ખરી પરિનાયીજ તેઓ

લાભ મેળવી શકે છે તેમ સસારમા રહેલ પથ અને પદાર્થની તીક્ષ્ણ બુદ્ધિથી પશ્ચિદ્ધા કરીને અહણ કરનાર, તેના ધર્મ ક્રોધને ચાખે છે

૮૨-અંક એટલે હઠ કરી પોતાનો વાડ નહિ કબુલ કરનાર સ્થળે સ્થળે પાડે પડી આખર પસ્તાય છે

૮૩-અડાઓથીજ ઉત્તિતુ અપ્પ પતન થાય છે, માટે અધડાના મુળનો ઝીણી નજરથી વિનાશ કરવો

૮૪-અતુની માણમે પોતાનું ધર્મ પોતાના અતર શત્રુ (ઈર્મ) સામે દેશરે તો તેઓની ધર્મ મિદ્ધિ જરૂર બેઠી થઈ શકે

૮૫-અટ કરવાના ધર્મોને લેશ માત્ર વિલગ નહિ કરતા તે ધર્મોની ત્વરાથી ખતાવટ કરી લેવી

૮૬-અપલાએલ લાભરો દિનકરના વિયોગે પ્રભાતની આશાના તરંગો ઘડે છે, પણ તે દરમીયાન કુદરતના નિયમ પ્રમાણે કમળ નાળને વનહાથી પોતાની જળ કીડામા ઉઘેડી નાખે છે ત્યારે તેના સર્વ વિચારો નષ્ટ થાય છે જ્ઞાની પુરૂષો તે માથી ઘણાજ સાર લે છે

૮૭-અગતી વીજળીનો પ્રકાસ સ્થાઈ ટકી શકે નથી ને તેના અજવામથી જેમ માતીની હારો પરોવવાનું કાર્ય કાઠથી થઈ શકતું નથી તેમ ઘણરૂપ ચમકારો અકસ્માત આવી દેહમાથી પ્રાણનો વિયોગ કરાવશે ત્યારે બાકી રહેલ કાર્ય કરી શકવાનું બની શકે નહિ.

૮૮-અગત્ય જોમ હલકી વસ્તુનો વિષે થાય છે તેમ હલકા સ્વભાવના છવો પણ પોતાની ઉચ્છ્વલતા દબાવી શકતા નથી

૮૯-અરતા નીરના ઝરણાથી જોમ સાગરોના સાગરો બરાબ જાય તેમ નીચ તર થોડું થોડું જ્ઞાન રૂપ વારી અહણુ ઝરવાથી ભવિષ્યમાં થોડા વિહાન થવાય છે

૯૦-અડકતા દિવાના પ્રાણથી પણ જે વસ્તુ નથી જોઈ શકાતી તે વસ્તુ જ્ઞાની લોકો નાધારી રાત્રિમાં પણ જોઈ શકે છે

(૮)

૯૧-૮૪૬ વસ્તુ બનાવવા માટે આપણે તન મન બંને ધનથી મહેનત કરીએ છીએ જ્યારે આપણુ આયુધ્ય પોતાની સીમા છોડતુ નથી તો તેને માટે જ્ઞાનીયોને પુત્રી યોગ ગોઠવણ કરવી

૯૨-૮૪૭ જોવાનું ખરૂં સ્થળ બુલી જઈ આ જમાનામાં આપણે નાટક સીનેમાં વી એકીટથી જોયા કરીએ છીએ તેનું સત્યતાથી નીરશણુ કરશે તો જણાશે કે ઉપરોક્ત નં ૮૦ આપણે પોતેજ કરી રહ્યા છીએ,

૯૩-૮૪૮ પડતા કાકરા જોમ ઘણા વળતે મોટો દમલો કરવાની શક્તિ ધરાવે છે, તેમ આપણે પણ જો હમેશા થોડું થોડું દાન આપતા રહીએ તો વર્ષાતરે દાન દ્વિને પામે છે ટચવાથી—ટીપવાથી જોમ ધાતુઓ રૂપાતર કરે છે, તેનીગરીતે

દુર્ગણને માર મારવાથી તે પોતાનું રૂપ બદલી સદ્ગુણમાં દાખલ થાય છે

૬૫-ટટુ એટલે થોડો જેમ સ્વામને પોતાની પીઠ પર સ્વારી કરાવી ગમન કરી અમુક ટાઈમ ધારેલે સ્થળે પોચાડે છે તેમ સદ્ ક્રિયારૂપ થોડાપર સ્વારી કરવાથી ઉભય ભવમા જરૂર શુભ સ્થાન પ્રાપ્ત થાય છે

૬૬-ટટુકારવડે કૌયલ વિશ્વમા આદર પામે છે ને કાગ નીંદારને પાત્ર થાય છે તો આપણે કૌયલની માફક મધુર વચ્ચ ન બોલવાની પ્રેકટીસ પાઠવી ને કાગડા જેવી કુર વાણીનો ત્યાગ કરવો

૬૭-ટળવળતા અનાથ હવે નો સ્વ શક્યાનું સાર ઉદ્ધાર કરવો

૬૮-ટહેણા એટલે હલકા શબ્દો મોઢેથી કઠીપણ નહિ બોલતા મધુર વાક્યો બોલી જીવ્હાને પવિત્ર બનાવવી, કારણ મીઠું બોલવાથી માન વધે છે, ને દરબું, બોલનાથી કલેગને સ્થાન મળે છે

૬૯-ટકવાનું હરેક જણને કહી ખોટી કરાય છે પણ કાળ કહ્યું નહિ માને તે ચાકસ સમજી લેને

૧૦૦-ટપાલી એટલે પોષ્ટમેન જેમ નામવાર ટીલેવરી કરવાનું કદી પણ ચુકતા નથી તેમ આપણે પણ આપણા ગુરૂ પાસે આપણે કરેલ દોશોને કમવાર કહી સંભળાવી ફરી નહિ કરવાની પ્રતિજ્ઞા અને કરેલ દોષની શિક્ષા (પ્રાયશ્ચિત) લઈ લેવાનું ચુકવું નહિ

(૪)

૧૦૧-હકુરાઈ મ યા છના જે માણસ નમ્ર સ્વભાવી તથા
માયાળુપણાને ધારણ કરે છે તેનો યશ દેશે દેશ વિસ્તાર પા-
મે છે

૧૦૨-હઝાર કરનાર પોતે એમ સમજે છે કે હું સામા
માણસને વશ છું પણ તે તેની મુખતા છે કારણ ખરી રીતે
તપામતા હઝાર પોતેજ હઝાર છે

૧૦૩-હઠા કરનાર માણસ લાભાલાભને નહિ પીછાનતા કે
ટલીક વખત પોતાના હકમા નુકશાન થયા પછી ફરી હઠા
નહિ કરવાની પ્રતિજ્ઞ લે છે એના કષ્ટતા પોતાના હકમા નુક-
શાન થયા પેલા કોઈની મરફરી ન કરવાની પ્રતિજ્ઞ લેવી તેમણે
સાડ છે

૧૦૪ હરેલ સ્વભાવી પોતાનો સ્વાર્થ શિઘ્ર સાધે છે પણ
કોઈને આવ આવવા દેતો નથી અને સાથે પરમાય પણ કરતો
નથી છે

૧૦૫-હજુઃ મારનાથી વિશ્વાસ લગ થવાય છે માટે કોઈ
પણ વસ્તુમા તરસ નહિ મારતા શાન્તિ પૂર્વક કોઈપણ ચીજ
લેવા મુકવાનો રીવાજ રાખવો

૧૦૬-હઠ એટલે ગીરદીમા ગાઝી ખજા ખજી નહિ કરતા
ફરકને શાન્તિ મળે તેમ વર્ણવું તથા ખીજાઓ પણ શાન્તિમા
લે તેવો ઉપદેશ આપના

૧૦૭-કબકો આપતા ખેલા સામાની ભુલ શુ છે? તે બા-
બતની બને પક્ષની વાત સાબળ્યા પછી જે કાંઈ શિક્ષા કરવાની,
હોય તે કરવી

૧૦૮-કમક કમક ચાલતા જો તે ચાલમા આપણને ઉદ્ધતાઈ
જેવું લાગે તો તરતજ તેવી ચાલથી ચાલવાનું છોડી દઈ આપ-
ણને શોભતી સુદર ચાલથી ચાલતા શીખવું

૧૦૯-કલવાએલ વસ્તુ પાળી કામમા નાખી કામ પુરૂ કરી
શકાય છે, પણ બાધેલ આયુષ્યમાથી કલવાએલ વખત પાછો
આયુષ્યમા કોઈથી પણ નાખી શકાતો નથી

૧૧૦-કાવકુ મો રાખી વાત ચિત કરવાથી સામાને જે અ-
સર થાય છે તેવી અસર ખીણ કોઈ રીતે યદ્ય શકતી નથી

[૬]

૧૧૧-કબલગીરીમા માણસો મુજાય છે પણ તેવે વખતે
જો હિંમત રાખી નીર્ધ વિચારે લાભકાળ કરે તો તેને મુઝાવા
પણ રહેતું નથી

૧૧૨-કગલો પહેરવાથી જેમ કડીને સ્થાન મળતું નથી
તેમ સદ્ગુણ રૂપ કવચ ધારણ કરવાથી દુર્જનોનું નીંદા વિગેરે
કરવામા કાંઈ પણ જોર કાપી શકતું નથી

૧૧૩-કગેલા નાસણમા જેમ પાણી અગર ઢોલપણ વસ્તુ
પૂર્ણ બરી શકાતી નથી, તેમ કગેલો માણસ પણ કોઈ દિવસ
પુરેપુરૂ કાર્ય કરી

૧૧૪-હયુરો જેમ પોતાનું પ્રમગ્ન બળ દેશવી વખતે મં
જ્ઞાનના છવનુ જોખમ કરે છે તેમ હયુરો આદિ અભય વસ્તુ
ઓનું ભક્ષણ કરનારને તે નર્કની અતુલ વેદના અર્પણ કરે છે

૧૧૫-હમડને મધ્યમા પકડી વગાડવાથી જેમ બને બા
જીથી અવાજ યાવડે તેમ હમડક ન્યાયથી દરેક વાકયોના કા
નીની દ્રષ્ટીએ હી અથ નીકળે ॥

૧૧૬-હમરો જેમ પોતાની મુગ્ધ પોતાની આજીવનમા
દેહાવે છે તેવીજ રીતે સત્યવાદી પુરુષોનો પ્રભાવ સામાન્યજન
ઉપર સત્યતાની સાચી છાન પાડે ॥

૧૧૭-હરી એ જેમ ઘોડાનું આ જુલજુડે તેમ અનીતીય
હરુ એ મનુષ્યનું જુલજુડે છે

૧૧૮-હરનાર માણસનું કાર્ય સ્તુતી પાત્ર થતું નથી કા
રણ જેવો કર્તા તેહું કાર્ય

૧૧૯-હઠકલા અને જાજીમધ બને દ્વાયમા પિદરાય છે,
પણ પેહેરવામા અતીર છે હજીવા શુન્દેગારને પેતાવાયછે ત્યારે
જાજીમધ શ્રીમત વર્ગ પેહેરે છે

૧૨૦-હળદની આશાએ સીંગલનો છેલ કરવા કરતા સો
જલ લઈ સતોષીત થયું તે શ્રેષ્ઠ છે

હ

૧૨૧-હમલા કરવા જનારે કોઈની સેઠ (પક્ષ) નહિ
સાચવતા એવા સરસ જાગલા પાટી આપવા કે તે જાગલા લે-
નાર જાગવારને અશમાત્ર એ છા વત્તા ન આવે.

૧૨૨-ઢયુ પયુ વિચારે જે કાર્યનો આરભ થાય છે તે પરીપુર્ણ કરવા જતા વચમા ઘણા વિધ્નો આવવાની ધાસ્તી રહે છે, માટે કાઈપણ કાર્યનો આરભ ઝોળામન્ને ન કરવો.

૧૨૩ ઢટ્ટો એટલે ધુતારો માણસ પોતાની ધુર્તતાથી વિશ્વમા અપકીર્તીના પોટલા શીવાય બીજી કાઈપણ મેળવી શકતો નથી માટે સદ્કીર્તીના આશિએ ધુતતાનો ત્યાગ કરવો.

૧૨૪-ઢપુડીઆ-બીમ્ણ માણમેથી જેમ હીંમતનું કાર્ય ઉદ્દભ થતું નથી તેમ મૂળ માણસના મગજમા વિદ્યતા ભરેલો વિચાર સ્ફુરતો નથી.

૧૨૫-ઢક્ષ એટલે જુદો પડી જાય તેનો બધ બાધવાથી કરેલ અમ નીષ્ફળ જાય છે, માટે બધ બાધતા સાવચેતી રાખવી કે તે સ્વેચ્છાએ છુટી થકે નહિ.

૧૨૬-ઢગકતા એટલે રહતા સ્વભાવની વસ્તુઓ જેમ સ્વેચ્છા પર્વક પોતાના સ્થળનો ત્યાગ કરે છે તેમ ઢગકતો માણસ પણ સ્વેચ્છાએ વિચરવાનું પમદ કરે છે માટે મગાસ બધીમા ઢગકતા સ્વભાવનો ત્યાગ કરવો.

૧૨૭-ઢસ ઢસ એટલે એકદમ જોયા જલાદ્યા વગર ખવા પીવા વિગેરેના જે કાર્યો કન્વામા આવેડે તે કોઈક વખત મહાન દુખ દાયક થઈ પડેડે માટે તેવી દેવ તજવી.

૧૨૮-ઢકણ રાખવાથી ખાવા પીવાના પદાર્થો બહુ સારી રીતે જાળવી શકાય છે, ને ઉઘાડા રહી જવાથી ઝેરી જાનવરો ઘોટી જવાની ધાસ્તી રહે છે માટે સ્વદેહના રક્ષકોએ દરેક પદાર્થો ઢાકી ઢ

૧૨૬-દહેશ એલે ટેડરા ઉપર ચડેલ માણુમ ને પોતાનું મન કાણુમા રાખ્યા વીના આડો અવગો દોડાદોડ કરીમુકે તો ખરેખર તે ત્યાથી પડયા વીના રહેતો નથી

૧૩૦-દગ્ગા જેવો માણુસ જેમ કોઈને રીઝાવી શકતો નથી તેમ આગમુ માણુમ પોતાનું કાર્ય નીચમીત કરી શકતો નથી

ત

૧૩૧-તમ આવે જે માણુમ જાય સાધવામા પ્રમાદ એવે છે તેના જેવો મૂર્ખ જગતમા ખીજે કોણ હોય ?

૧૨૩-તકનીક પડવા છતાં જે માણુસો લીધેવ નીચમ પરીપુર્ણ રીતે પાળે છે તેનો જ્ય યોષ મર્વત્ર પ્રસરે

૧૦૩-તખ્ત સ્થાને ખીરાજતા એવા રાજા મહારાજાઓ એ નીતીથી પ્રજાનું પાલન કરવું તેમાજ તેમનો ધર્મ ચમાએ હો છે

૧૪-તગાવીલઈ ખેડુ અગર ગીરામદાર જેમ વખત આવે પોતાના કુટુંબનું પાલણુ પોષણુ કરે છે ને સારાવરે પોતાની ઉપજમાથી વાગી આપે છે તેમ આપણે પણ બીડના સમયે કોઈ પાસેથી તગાવી રૂપ લીધેવ રકમ જાનતા નવરને જલ્દી આપવા પોતાના મન સાથે પ્રતિજ્ઞા કરવી

૧૩૫-તજતા પહેલા અત કરણથી જોવું કે પ્રહણુ કરેલ વિચારમા અગર વસ્તુમા શુ શુ દોષો છે, નિચાર કરતા તેમા દોષો માણુમ ન પડે તો તેને કદી છોડવા નહિ ને દોષો જાય તો ફક્ત માત્ર તેને થાલના નહિ

૧૩૬-તડકા ને છાયો જેમ ક્ષણેક્ષણ જુગદ્વાય છે તેમ વિ-
શ્વની વિચિત્ર લીલા પણ ઘડી ઘડી બદલાયા કરે છે

૧૩૭-તન કેતા શરીરને માટીના ઘડાની માફક ઉપરથી ટા-
પટીપ કડી ગમે તેની ચોભા કરો પણ કાળરૂપ પત્યરનો ધા-
વાગતા પલવારમા કુટી જશે ત્યારે તેને સાધવાને કોઈ પણ
સમર્થ થઈ શકશે નહિ

૧૩૮-તપસ્યાથી કર્મોનો ભુકડો થાય છે વળી તેમા સ-
મતા રૂપ નીચનો વગસાદ ચવાથી તે કચરો ઘસડાઈ જઈ આગણુ
સ્વરૂપ બને છે ને ત્યારેજ તેમા કાઢેવ ચિત્રામણ શોભા યુક્ત
બને છે

૧૩૯-તકેશ પડી જવાથી પોત પોતાના મતની પુષ્ટીને
માટે નવા નવા રસ્તાઓ શોધવા પડે છે ને તે રસ્તાઓના પ-
રિણામે ઈશ્વેશની વૃદ્ધિ થાય છે માટે સમજણ પૂર્વક એકમત
કરવા ઉચમ કરવો

૧૪૦-તમ કેતા અધકારમા જેમ દેખતો માણુમ પા-
કાઈ જોઈ શકતો નથી તેમ અજ્ઞા || માણુમને કેવાળા અકૃત્યો
રૂપ ઉડા ખાડા ને તં દેખી શકતો નથી

(ચ)

૧૪૧-ચગીધર પાને જેમ રાજાઓ પોતાના સ્વજન વ-
ગને તાણુવ પ્રમુખ અપાવી કૃતાર્થ થાય છે તેમ આપણે પણ
આપણા વિચાર રૂપી ચગીધર પાને આત્માના સ્વજન વર્ગ
(જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર વિગેરે) ને ક્ષમાદિત તાણુવ અપાવી આ-
ત્મરાયને કૃતાર્થ કરવો

૧૪૨-થડ મજબુત હશે તો જરૂર કાર્ય કૃષ્ણી બુત થશે

૧૪૩-ચનાન વસ્તુ કોઠો ઉપાયો કરવા છતાં મીથ્યા થતી નથી તો પણ બ્યવહારથી દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ અને સાવ આશ્રી ઉચમ કરવો

૧૪૪-થપાએવ કોઈપણ ઉત્તત્તીના ડાયો અગર તેના સાધનો ને દિન પ્રતિદિન વૃદ્ધિ પામતા જોઈ જેના હૃદયમા આ નદની ઉર્મીઓ ઠછજે છે તેજ ખરો ઉત્તત્તીકાગ સમજવો

૧૪૫-થરથરાટ મુજવાથી માણસોના વિચારો શીથીલ બની જતા મોટા કાયો કરતા આચકો ખાય છે માટે હૃદયને કાણુમા શખી વિચાર પૂર્વક શીથીલતાને અટકાવવી

૧૪૬-થજ એટલે રહેવાનું સ્થાન એવું બનાવવું જોઈએ કે જેમા હવાની અનુકુળતા હોય તથા તેની આબુ બાબુના (ખાડોશી) લોકો ધર્મ શિજ તેમજ માયાળુ હોય

૧૪૭-થકવવાથી સામો માણસ આપણા પ્રત્યે ક ટાળો હાવે છે તે સ્વાભાવીક છે છતાં સ્વાર્થી માણસ પોતાના સ્વાથની ખાતર સામાનું મન પારખી શકતો નથી

૧૪૮ થજેથજ ભટકવા છતાં બ્યારે નીર્ભાગીને કાઈ મળતું નથી ત્યાર ભાગ્યવાનને સુતા સુતા પુષ્કળ પૈમા મળે છે

૧૪૯-ચટે બેસનાર માણસમા ચાર ગુણો અવશ્ય જોઈએ (શાન્ત સ્વભાવ, સમજુ શક્તિ સ્વાથનુ બાણુપણુ, વ્યવહારની પુર્ણતા) આટલા ગુણો શીવાય થકાને યોગ થવાતું નથી

૧૫૦-થથુબાએલ માણસ જેમ આર્ગને બાણુવા છતાં મ્હા શીવાય આગળ ચાલી શકતો નથી તેમ બ્યાધરણુને બા-

જીવા છતાં સસ્કૃતના શબ્દાર્થમાં આટલે વિદ્યાર્થી ગુપ્ત સ્થો-
કોનું રહસ્ય જરાજર બાણી શકતો નથી

૧૫૧-દક્ષ એટલે ડાહ્યો માણસ પોતાનો વહીવટ કરવા છતાં
શીતને અનહદ ઉપગ્રી થઈ પડે છે એટલે સ્વાર્થમાં પણ પ-
રમાર્થ કરવો એજ તેનો સિદ્ધાંત હોય છે

૧૫૨-દક્ષીણ એટલે જમણું નેત્ર અગર હુકોઈ અગનો
શીતો ભાગ કરકવો તે જેમ પુરોને શુભસુચક છે તેમ તેજ
અગો શીતોને માટે વામ કેતા ડાબા શુકન ગ્રામમાં શુભ ક-
હેલા છે.

૧૫૩-દગ્ધ થયેલ બીજ કીમતી હોવા છતાં વાવવાના કા-
મમાં આવતું નથી તેમ અમુલ્ય વિચારો હોવા છતાં દુર્જનોની
ઝોળતરૂપ અગ્નીથી દગ્ધ થતા સૂચિયારો (નાશ પામે છે)
શુભાર્થમાં ઉપયોગી થતા નથી

૧૫૪-દટાએલ વસ્તુ જેમ ઉપરના આવતોથી દ્રષ્ટી ગોચર
થતી નથી પણ આવર્ણુ દુર થવાથીજ નજરે પડે છે તેમ આ-
રમાના અનતગુણો કમરૂપ લેપથી અવરાઈ ગયેલા હોવાથી આ
પણે જોઈ શકતા નથી પણ તે લેપ દુર થતા અનતગુણો પ્રકાશમાં
આવે છે

૧૫૫-દધી કેતા સમુદ્રમાંથી રત્નો પ્રાપ્ત થવાની જેમ
તે રત્નાકર કહેવાય છે તેમ શીતોના ઉદરરૂપ સરોવરમાંથી
રત્નરૂપ વીરપુરૂષ ઉત્પન્ન થવાથી તે વીરમાતા તરીકે પ્રસિદ્ધ
પામે છે

૧૫૬-દર્પથી દુર્યોધન ચર્વે મી ન હારી મં
જી કાનું રાજ ખોયું તો આપણે તો ગર્વના કહીદ
એ તેમા નવાઈ કું ?

૧૫૭-દમાએવ માણમ ધીનતા દુર્ગુણો ર
છતા કાઈ બોલી શકેનો નથી

૧૫૮-દમવાથી એટલે કમળે રાખવાથી ધીન
આપે છે ને તેને સ્વતંત્રતા આપવાથી તે દુ ખના
બારે છે

૧૫૯-દવાથી જેમ કુદ કળે દીર્ઘ ની શ્વા
ખમે છે તેમ મુખિપૂર્વક મુધારાનો અનુભવ કર
ફર કહીદ વ્યાધીઓ ફર ખસે છે

૧૬૦-દગ કેના પાણી જેમ જેવા રગના નાસર
અગર પાણીમા જેવો રગ નાખીએ તેવા રગે
તેમજે ની સોગતમા આપણે ફરીએ તેવી અમર આ

[ધ]

૧૬૧-ધકમારી કામ કરનાર માણસ પોતાના
મદ નીવડે છે, કારણ તે વખતે તેનું મન તે ક
ચયેલું હોય છે

૧૬૨-ધનધન્યતા આગમા નાએલ પદાર્થ ન
નૃદ્ધિ કરે છે તેમ ક્રોધની બ્વાલામા તપેવ માણસ
ઉપદેશ ઉલટો ક્રોધને વધાડે છે

૧૬૩-ધન પતાકાથી નગરને શણગારવામા આવતા જેમ
જેનારને તેથી જોતસવ પ્રમુખનું બાન થાય છે તેમ 'સાની પુ
ત્રપોના અતીશયોના પ્રભાવથી આજુબાજુમા ચોકસ સાની મહાત્મા
વિચરે છે એમ સમજાય છે

૧૬૪-ધનવાન એટલે પૈસાદાર માણસ જ્યારે ઉદારતાથી
પૈસા વાપરે ત્યારેજ તેનું ધનવાન નામ સાચું કરે છે કારણ
કળુસાઇથી તેની પ્રજા હઠાઈ જાય છે

૧૬૫-ધન્ય છે તે પુરોએને કે જેણે અતુલ કષ્ટ આવવા
છતા કન્યા વિક્રય તરફ વિચાર સરખો કર્યો નથી

૧૬૬-ધનકારથી ધીર પુત્રો ધુર્ત જનને મુજબે છે

૧૬૭-ધમકી આપવાથી જેમ સમજી વર્ગને શીખામણ
મળેછે તેમ શરમાળ માણસને ગીદા કરતા તેની ભૂલો દૂર
ટળે છે

૧૬૮-ધવળ નામ માથે કરવા માટે ખરો ઉપાય એકજ
છે કે પરાઇ નોંઠા નહિ કરતા સામાના ગુણોની સ્તુતી કરવી

૧૬૯-ધકડો કોઇને એવો ન મારવો કે જેના પરીણામે
તે માણસની રોજી બધ થાય અને આપણને અપવાદ મળે

૧૭૦-ધર્મ એવો પકડનો કે ચાર ગતિના જમણુ રૂપ
મહા સકટોને મટાડી શીઘ્ર ઇચ્છીત સ્થાનકે પોચાડે

[ન]

૧૭૧-નકલ એવી લખવી કે જે નકલનો મુતસદો બેરીદર
જેવા વિદ્વાન પુરૂષે

અર્થાત આપણી કેળવણી

પ્રમાદની હોવી જોડએ કે મેજ્યુએટ જેવાને પણ તે જોડ તેની તારીફ કરવી પડે

૧૭૨-નખની માદે ચામડીની જે પ્રીતિ છે તેવીજ પ્રીતિ સર્જન પુરવો સર્વ પ્રયે શયે છે

૧૭૩-નમ જોડે પવત પવિત તેમજ જોડાન સ્થળ, હોય ત્યાં અનેક અધ્યાત્મી પુરવા આ મધ્યાનમ તરતાડીને પણ મેળે છે

૧૭૪-નજરાણુ ધરતુ જો જેમ સ્વામી પ્રયે નેરની દુશ્મને તેમ મેવકના કાયની કદર કરવી તે સ્વામીની દુશ્મને

૧૭૫-નકાર મુચક ચાદ ગાય સાત કાર્વનો આરબ કરવો નહિ કારણ પ્રાયે તેમા વિપ્ન આવવાની બિત્તિ રહે છે

૧૭૬-નદી મીડી હોવા છતાં જેમ તે મસુદમા મળી જતા તે પાણી ખાકે બને છે તેમ દુર્જનોની મોજવથી સર્જન પુરવે પણ દુશ્મની થાય છે

૧૭૭-નરપતિ જોડે બાલ જેમ પ્રાતનુ પાલન કરે છે તેમ અદિમા મય ધર્મને પાળનાર પ્રાણીઓ દરેક જીવોનુ સારી રીતે રખણુ કરે છે

૧૭૮-નબ જોડે આમસના પુરવો જોવાની મલાવના ખોટી છે તેમ હોંસાનિ અધમના તેવનથી સ્વગોષિક સુખો મેળવવાની આશા વ્યર્થ છે

૧૭૯-નખગર્ભ વધવાથી જેમ સરીર કપ્પ દોગે વેચાય છે તેમ મનની નખગાઇ વધી જવાથી ઇચ્છીત કાર્વનો કપ્પ જોડે નાશ થાય છે

ના ધ્યાનથી કાઈક બ્રહ્મ થયેલ
 ૧૮૦-નમૂના એ સરે સરે પતી નથી તેમ ફગેલ વા
 માસ કરવાનો અમુલ્ય મત્ર જે સતો નથી
 પ્રાણીઓ મનોપાશીત ફગેલ વિદ્યાભાસ જેમ વિ
 (૫) ૧ વીહાર પલ્લુ ચાલ

૧૮૧-પક્ષગણો મુસાફર હોડે હોડે જોને જેમ છાત્ર
 સારી રીતે વિજય મેળવે છે ત્યારે નીચા જીવો સુકવી
 ઉઠી હોડે ચડતા વાર લાગે ઠે કેમકે વાક્યો ઝમના બધ
 નથી

૧૮૨-પરોક્ષ આકરના ગુણની અને પ્રત્યક્ષ ગુણોને
 તેમજ સ્ત્રીતા ગુણની ક્યારે પલ્લુ નીતી વાક્યના નાની
 શસા કરતા નથી

૧૮૩-પ્રજાનવાથી જેમ અન્યો અન્ય સ્નેહ તુટી
 શ્વાશ્વ વીખરાઈ જતા છેવટ તકા પડે તેમ પારા
 ધાતુને હાથમા લઈ ધુસવાથી તેના કણીના ગુણ ગુણ
 નાશ છે

૧૮૪-પરિક્ષામા પાસ થવા માટે અભ્યાસ
 જેમ નહિ ધારતા, વ્યવહારમા જીવગી
 અભ્યાસની પરિક્ષા વ્યવહારમા આપનારી
 કેળવણી સુક્ત શિક્ષણ અહણ કરવું

૧૮૫ પત્રમ જોટલે સપ્ત
 સાથે વધારે
 શ્વાત કદ

૧૮૬-પરગણુ માણુમ જ મલોભા પલ પદોપમર ને છે
હોતો નથી તેવા પ્રત્યેના અમર નામો ઈતિદાસમા એને
અદરે લખાય છે

૧૮૭-પદ્ધતિ એવે નીચમ એવો સખવો જોઇએ કે જેમ
સુવારથી સાજ સુધીના કવલ્ય કાવ્યોના કમ આની નાપ

૧૮૮-પલકનો પલુ વિશ્વામ નહિ કરતા કહે શણે કુની
આના અચીર પદાયની દુન્યમા ચિતવના કરી

૧૮૯-પદપલ આમુ ન જોઇયુ થય છે તે તેમા આપરે
શુ શું નહોતું શુકશાન મેળવ્યા તેનું અરવેયુ વધરેમાં વધારે
એવીશ થાનીશ કવાકે અરવેય કાવ્યુ જાએ જેગે થરે
તો પછી મેળવતા વાર લાગશે ને છેવટ મુગી ઉડી જઇ શુક
શાનીમા આવી પડશે તેની પલુ ખજર પડશે નહિ માં
નામાની આગસ ન રાખરી

૧૯૦-પવન ડી ગતિને જેમ કોઈ રોઈ શકતું નથી તે
આમુખ્યની ગતિ પલુ કોઈ અટકાવી શકતું નથી

[ફ]

૧૯૧-મીર પ્રત્યે જેમ સંસારના અસાર પાલો પા
વીરક્ત વાવ અને જ્ઞાનીઓએ પ્રત્યેક શુદ્ધ મમ પર પ્રીતિ
રાખે છે તેમ ઈર્મરૂપ રોગથી વેશ્યોએ દર્દીઓને કાપ, મોહ,
વૃંદાના ત્ય મ રૂપ ચરીયાગી જ્ઞાનીઓ ના અમ્રન વચન રૂપ
આપધનું સેવન કરી નીરોગી થવું

૧૬૨-ફગેવ એટલે પોતાના ધ્યાનથી ઠાંક બ્રહ્મ થયેલ
વસ્તુ જેમ જોઈએ તેની ગોલા આપવી નથી તેમ ફગેવ વા-
ક્ય જોલનાર પણ પોતેકપ્રતિષ્ઠા પામતો નથી

૧૬૩-ફજર એટલે સવારમા કરેલ વિદ્યાભ્યાસ જેમ વિ-
દ્યાર્થીને સુગમ પડે છે તેમ સવારમા કરેલ વીહાર પણ ચાલ-
નારને સહેલો પડે છે

૧૬૪-ફટાણા ગાવા એ ઉચ્ચાકુળા પી સ્ત્રીઓને જેમ છાત્ર-
જી નથી તેમ મર્ધુ પાછળ વિશેષ પ્રકારે રો ઝડપ કરી મુકવી
તે મરનારને ઠાંક લાભ નહિ કરતા ઉવય કલ્પીત ડમ્ભના બધ-
રૂપ થાય છે

૧૬૫ ફટકાર પામેલ માણસ જેમ પોતાનું સુખ ખીજતને
ખતાવતા શરમાય છે તેમ અનાચારમા આમકત પ્રાપ્તિ પોતાની
માઠી કરણીથી પ્રાપ્તે ઘણો પચ્ચાય છે

૧૬૬-ફડકાથી એટલે ખીકથી જે કાર્ય થાય છે તેના ક-
રતા અર્ધુ મારથી ને ચોગણુ શરમથી થાય છે

૧૬૭ ફના એટલે ખનમ થયા પહેલા પોતાની પાસે બ-
ચેલ દ્રવ્યને કોઈ સારા સ્થળે વ્યય કરવા મનને પ્રેરણા કરવી

૧૬૮-ફમથી માણસો પોતાના નીયમને જુની જઈ સ્મરણ
થતા પણ શુદ્ધ નથી થતા ને યુક્તી પ્રયુક્તી કરી નીયમની
વિરુદ્ધ ચાલી લીધેલ નીયમનો વાગ કરે છે તેના કરતા નીયમ
લેતા ચોકખ કરવી સારી છે

૧૬૯-ફરમાન એટલે હુકમથી જેમ આપણી સત્તામા ર-
હેલ માણસો આપણા ખતાવ્યા પ્રમાણે કામકાજ કરે છે તેમ

આપણે આપણા અધિકારી પરમાત્માના ફરમાનને અવરદ ન
ગીકાર કરી અમલમા મુકવું જોઈએ.

૨૦૦-ફળ એવું મેળવવું કે જેના સેવનથી અજરા
પણ પ્રાપ્ત થાય

[વ]

૨૦૧-અકલુ એટલે ઉપયોગ વિનાનું જોતલું જેમ નકાર
છે તેમ ઉપયોગ વીનાનું કાર્ય કરવું તે ફાગટ થમ કરવા જેવું છે.

૨૦૨-અમડેલ પાન વળાડી લોકો જેમ નીચ્છર શોધી
શોધીને ફેંકી દે છે કાચુ અમડેલુ એક પાન સિદ્ધતાથી મર્વ
પાનને બગાડે છે તેમ વિદ્વાન પુરુષો પણ પોતાના જોશોને ક
મશા શોધી શોધીને ફર કરે છે

૨૦૩-અચાવ એટલે કોમપણ રીતે રક્ષણ કરવું એ જેમ
જીનનો સિદ્ધાંત છે તેમ હરેક કોમનો પણ તેજ ધર્મ છે તરલ
પોતાનો આત્મા પોતાને જેવા પ્રિય હોય છે તેવોજ સામાને સા
માનો આત્મા પ્રિય હોય છે ને ફાઈથી બહાલી વસ્તુનું હણ
કરવું તે મહા પાપ છે

૨૦૪-અનધી વિગેરે યસોથી અન્ય હવેના ધાત કરનારને
હિ પ્રમુ સન્મતિ અર્પો

૨૦૫-અજરમા તમે મમે ત્યા ભમે પણ નિચેકરૂપી ર
તનો ઉપકારી શુદ્ધમહારાજ પાસેથીજ મળશે

૨૦૬-અટલુથી કાંટનો જેમ કળજો થાય છે તેમ કાંટથી
નગરનો કળજો થાય

૨૦૭-બધીર કેતા પહેરાપાસે મધુર ધ્વનીથી ગાવુ, ચક્ષુ
વિકલ પાસે દર્પણો ધરવા અને મુખ માણસને હિતવચનો કેવા
એ ત્રણે નીર્થક એટલે નકામા છે

૨૦૮-અમેળમ હાકવાથી કોઈ વખત સકુના પ્રજામાં સ
પડાઈ જવાય છે માટે ગપાટા મારવાની દુષ્ટ આદતને દુર કરવી

૨૦૯-બરાબર ચાહ સખજો કે મસ્કરીમા પણ ગપાટો હા
કયો તો (વાદની ભુમથી રખારીના છેકરાનો ચયેલ નાશ) તેવુ
થશે

૨૧૦-બળધ ઘાણીમા જોડાઈ ગમે તેટલો જલ્દી ચાલવા
છતા જેમ ત્યાનો ત્યાજ રહે છે તેમ વિદ્યા બાણી તેનો કાઈપણ
ઉપયોગ કરવામા ન આવેતો તે અસાનીજ કહેવાય છે

૨૧૧-ભગવા વજ્રો પેહેરવા માત્રથી લેખ ધારી કહેવાતા
નથી પણ આ તર શત્રુઓ ભગવવાના પ્રયત્નો આદરવાથી લેખ
ધારીપણ પ્રાપ્ત થાય છે

૨૧૨-ભજન તેનુ જ સ્તુતિ પાત્ર ગણાય છે કે જેણે આત્મ
ભૂમી વૈરાગ્ય રૂપી કળી ચુનાથી વહાઈટ વોથ કરેલી છે

૨૧૩ ભડકાની ખરી જ્યોત ત્યારે પ્રગટી કહેવાય છે કે
જ્યારે તે જ્યોતથી અશુભ કર્મોના ઢગલો શિત્ર ભસ્મ થઈ
જાય

૨૧૪-મણકારથી જેમ વ્યવહાર કુશળ માણસ તરત જાગી
જાય છે તેમ જ્ઞાનીઓના વચનામૃતનું પાન કરવાથી પાન ર-
રનાર પ્રાણી નીંદ્રાથી દૂર થાય છે

૨૧૫-મદ્રિતથી કરેલ દરેક કાર્યો વીઝીટ લાભને આપે છે
માટે દરેક કાર્યોમા ભક્તિને અગ્ર સ્થાન આપવું

૨૧૬-ભદ્રીક માણસો હમેશા ઈર્ષથી ખેંચીતા રહે છે ને
તેવા ઈર્ષ ભિરૂઓ માટે સત્તમાગમ બટુ જરૂરનો છે

૨૧૭-ભયથી જે માણસ પાછો પગ ભરે તે પ્રાણી
ઈર્ષાથી કાર્ય કરવામા અસમર્થ બને છે

૨૧૮-ભરતિમા ભગ્ય છે ને વાતે વાત ફેલાય છે

૨૧૯-ભવપણથી સદૃશ્યે માન મળે છે

૨૨૦-જાસ જસાઈ ઠરી કુતશ જેવી હલકીલા પલ્લુ ચોર
હોકોને અટકાની પોતાના નીમડ હલાવપણને દીધાવે છે

(મ)

૨૧૧-મદીરાનું પાન કરવાથી માણસ સારા મારને બુની
ભાય છે કારણ તેના નીચાથી તેનું ચિત્ત વ્યથા (ભેમાન જેવું)
બને છે એટલું જ નહિ પણ તેનું મુખ એટલું બધું દુર્ગંધ
મારે છે કે તેને કોઈ પાસે ઉમ્મ રેવા પણ હેતુ નથી

૨૨૨ મહા એટલે ગર્વ એ સદૃશ્યને હલુવાનું તીક્ષ્ણ
શસ્ત્ર છે ફુનીઆમા ગર્વ વિના એક પણ એવું ઉમ્મ શસ્ત્ર નથી
કે જેનાથી ગુણની હાની થાય

૨૨૩-મહીલા એટલે શ્રી શિક્ષણ એજ ઉત્તરિનો સ્થાન
કારણ આપણી ઉત્તરિ બ્યારે ત્યારે વિદ્વાન વીરના હાથેજ
શવાની છે ને વિદ્વાન વીરો કેળવાયેજ માતાના સરકારો પામ્યા
વીના પાકવા અસંભવીત છે

૨૨૪-મહી જેતા પ્રશ્નીમા શ્લોક ધણા છે, કેમકે “ બહુ
રત્ન, મધુ ધરા ” એ નીતી વાક્ય છે એ જાણીશો નહીં

૨૨૫-“ મતી એવી ગતિ ” એ નીચમના આધારે બવી-
શ્યમી સીરી ગતિમા અભિલેશીઓએ પવિત્ર મતિ રેકુશનવા
૨૨૬-મયણ એટલે કામદેવ શરીર વિનાનો હોવા છતાં
મોટા મોટા પોદાઓને પણ પોતાના પ્રપંચી પાસમા સપડા-
વી શકે છે તે તો મીઠામા નહિ જાણતા નવવાડ રૂપ મજબુત
બજાર પહેરી કામદેવની સાથે વીરતાથી લડવું

૨૨૭-મળેલ અવસર, ખોયેલ તો સમજી લેજો કે આપણે
એક મહાન ભુલ કરી છે ને તે ભુલ ગમે તેટલો પસ્તાવો કરશું
તો પણ સુધરશે નહિ

૨૨૮-મશ્શરીમા પણ એ કામદેવનો આદર સત્કાર કર્યો
તો તે તમાક આગણુ અપવિત્ર ત્યાં વીના રહેશે નહિ માટે
તેની મશ્કરીથી પણ દૂર રહેવું

૨૨૯-મળસ્કે બેલા ઠાવુ ને ગત્રે બેલા સુવુ એમ કરવાથી
આરાગ્યતાને પોષણ મળે છે

૨૩૦-મર્ગને એ લે આનંદ ત્યારે માનને જે જ્યારે આ-
પણથી પરાપકારના કાર્યો થાય

[ય]

૨૩૧-યજ્ઞ એટલે હાંસક યજ્ઞ એ જાતજાતી ક્રીડા હો-
વાથી અહિં સાધુઓ માનીએ તેમજ મનુષ્યો વચ્ચે નથી

૨૩૨-યજ્ઞ જેવા રેવો પજુ તીર્થારો તથા તેમનાં જાત્રે
ની આદર સેવા જાહિ કરે છે તો આપણાથી પ્રમાદ કેમ મેવાય ?

૨૩૩-યજ્ઞ એ એક ત્રણ ઇન્દ્રીવાળી જાતી છતાં જામરીનાં
એકામ ધ્યાનથી જામરીપણને પામે છે તો મનુષ્ય ઇન્દ્રીય
વાતુપર તત્લાલીનપણ લગાવે તો ઇન્દ્રીય વસ્તુ કેમ ન મળે ?

૨૩૪-ચત્ત એવોજ કરવો કે જેમા શુભોન્નીત શોધ હોય.

૨૩૫-યમ એવે કાગ સમયે જીવને લઈ જનાર કુત હો
ઇની કાલીવ્યતા શખ્યા ચીરાય અને વાર કુચા જોયા વગર
પોતાનું કાર્ય બીના વિચલે કર્યા કરે છે

૨૩૬-યજ્ઞલોકોને બહુ પ્રિય હોય છે તે ઠીક છે પણ તે
જીજ્ઞવતાના પ્રયત્નોથી પછાત રહેતું તે ઠીક નથી

૨૩૭-ચત્તી પુરુષોની એજ આદત હોય કે જે કપારે જે
કર્મરૂપ કાકવથી સ્વરૂપ થાઉં

૨૩૮-ચત્રુના આદિ ધવિત્ર નદીઓમા ન્દાવાથી નીર્મળ
થવાતું નથી પણ જ્યારે કપાયને કપવામા આવે છે ત્યારેજ
ધવિત્ર થવાય છે

૨૩૯-યજ્ઞની ત્યારેજ ધવાય કે જ્યારે નગરતાને સ્થાન
અપાય

૨૪૦-ચક્રવર્તને ઉજ્જવલ કરનાર નેમી પ્રમુખ પગલે
? હરેકે પોતપોતાના કુળને ઉજ્જવલ કરવા

૨૪૧-૨૪૨ વીના જેમ ખેતરો બરાબર બાળવી શકના નથી તેમ ઘરમા વડીલ માણસો સીંચાય ઘરની સ્થિતી બરાબર બાળવી શકાતી નથી

૨૪૨-૨૪૩ માત્ર વિધન બક્ષણ કરવાથી જેમ તરતજ મરણ નીપજે છે તેમ અશમાત્ર અનાયારને સેવવાથી આ ભવમા નિદ્રા ને પરભવમા માઠી ગતિ સીંચાય બીજી કાઈ મળતું નથી

૨૪૩-૨૪૪ કાકરને રેત સમાન હે એવન તારા હાથેથી મેળવેલ સર્વ મીઠાકત તારા પાછળ રજાશે તેમા જરા પણ શકય શાખીશ નહિ

૨૪૪-૨૪૫ ગયેલ સુખ અગર દુ ખનું સમજી પુરૂપો કઠી પણ કરતા નથી

૨૪૫-૨૪૬ અને કુટલુ એ કનીદ કર્મ બાધવાનો ધોરી રસ્તો છે

૨૪૬-૨૪૭ એટલે પ્રીતિ રવી તો દુધને પાણી જેવી કરવી કે જે ક્ષણરૂપ નીવડે

૨૪૭-૨૪૮ એટલે દેવ બધાનું વાળી શકાય છે પણ માતા પિતા તથા સમ્બંધીઓ આપનાર ગુરુ એટલાનું દેવ કોટા વધે સુધી ઉપાયો કરવા છતાં વળી શકતું નથી

૨૪૮-૨૪૯ એટલે આસકત તેમાજ ચલુ કે જેમા ભવી બ્યનો લાભ સમાયે

૨૪૬-૨૬ એટલે નકામો ટાઈમ કુચલીમા નહિ કાઢવા
ઉત્તમ પુરુષોના ચરિત્રો વાળી આત્માને મેળવવો
૨૫૦-૨૫૪ એટલે, જેનો દુષ્કારેજ મળે તેનું દુષ્કારે આપણે
તેને ધીરથી ધીરથી

(લ)

૨૫૧-૨૫૪ એટલે, પુત્રીના કુરુદૃષ્ટિના આ બાપે-કેવળ
પૈસાના લોભમાજ, મુગ્ધ બની, ગાય-જેવી થક પુત્રીને પ્રીતિ
કરે છે

૨૫૨-૨૫૪ એટલે, ન સાધના, ખાતરીપૂર્વક મમજવું કે
પુત્રીને, લીગેલ સૈસો એટલે બધો જોટો છે તે સી નેવ જોવામાં
જુના પર્ણસાને પણ ધસડી જઈ દુઃખીયામાં જો આગડે જનાવે છે
૨૫૩-૨૫૪ એટલે, પુત્રો કેવા કેવા કાર્યો કરી ગયા છે તે
મના મિદ્ધાતો જુઓ અને તેમાં દોષવ.

૨૫૪-૨૫૪ એટલે, નાશ નામ માત્રનો જ્યારે તે અજરા
મર કોઈ જોવાનું નથી ફક્ત આત્માજ અજરામર

૨૫૫-૨૫૫ એટલે, આકાંક્ષી પુષ્પનીક વસ્તુઓના ન
ચતા નીત્ય એવો વીતરાગ પ્રભુનો ધર્મ તેમનો લીન ધંવુ

૨૫૬-૨૫૬ એટલે મકામુ જોવાના નીચેય કરવો

૨૫૭-૨૫૭ એટલે, જોતા સાધનો અગાઉથી સજ્જ કરવામાં
આવે તે મોહ કટક સાથે આપણે યુદ્ધ કરવાનું છે તે બૂની
નજીક, નજીક

॥ २५ ॥ रपट-वशकरने सत्तन करणे ने कडिने मज्जार ज्योछो प
उना छाय तो तेमना मन स नैपिले

५२॥ इ पदे-वप। कुर्वन्वा० निशो० तो० वा० रि० य० यो० य० क० शे० नो० छ०

२६०-सक्षमा कटो राणी मोहना सैन्यने कही आवकाहे
अभिथोनिनिधि। (॥ ॥ ॥ ॥) ॥ ॥ ॥ ॥

1. $\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{r^2} \right) = -\frac{2}{r^3} \frac{dr}{dt}$

૧) રાજ્યપ્રકાશને સ્વરૂપે માર્ગશોધક-રૂપે પાછો માર્ગ ઉન્નત
પણાનો ત્યાગ કરવો

૨૬૨-વખ એટલે ઝેરની હાની વૃદ્ધિ જીવમાજ સમા-
એલી છે સુ વાક્યથી ઝેરની હાની થાય છે ને કુ વાક્યથી ઝેરની
વૃદ્ધિ થાય છે

૧. રહેડ-વર્કાઈ ઈન્ટેલે માટાઈ મેજરવાનો ખર્ચો ઉપાય કરે
છે કે લઘુનાને ધારણ કરવી.

૬ ૨૬૪-વખટા બેટલે જગલ મમ મોગી પુરુષાને બમ ગળ
રૂપે તેમ લોભી પુરુષાને જોત તે ગેલ રૂપે છે । । ।

૨૬૫-વજનદાર એલે પ્રતિષ્ઠિત માણસો કદી અવિચાર્ય પશુ સ્વરતા નથી. ક્રિનો સ્વાર્થમા, ખુદાઈ મૃપીવાદ પણ બોલતા નથી.

૨૬૬-વટ ડા. જોડે સુવર ગતિ કરવાથી જેમ માણસો
દુર દેશોતર પેચે તેમ રૂડા કૃત્યો કરવાથી તેનાં સારા સમાપ્ત
ચાર કાણવારમા સ્થળો સ્થળ પ્રસરે

૨૬૭-વધુ ઝેટવે શરીર જ્યાં સુધી રાગ ગ્રસ્ત થયું નથી ત્યાં સુધી હે ચેતન આત્મ સાધન કરીલે,

૨૬૮-વભાદર ઝેટલે જ્યાં વાળો માણસ વ્યવહારનાં કાર્યો શીઘ્ર કરી શકે છે

૨૬૯-વચનની કીમત ત્યારે થાય છે કે જ્યારે ઝીક બી જાને બે હીત વચનો કરી હોય ત્યારે સમાધાન કરાવી અપાય

૨૭૦-વસણ ઝેટલે પક્ષ વળા વાળા માણસોનોજ સમ-જાણે છે

કા

૨૭૧-શકની વાળો માણસ સદૈવ સ્નેહથી શ્રમ કરે છે, જ્યારે તેની મહેનતમાં પ્રમાદ જણાય ત્યારે આપણે જાણવું કે હવે તેની શક્તિમાં ઘટાડો પડ્યો છે

૨૭૨-સગ ઝેટલે ટોચ સુધી કાર્યો કરાવવા છતાં જે માણસ સંતોષ નથી માનતો તે પોતાના હિતમાં તુક્યાન કરે છે

૨૭૩-સચીવ ઝેટલે પ્રધાન પદથી તેનેજ અપાય કે જેણે કાયદા ધાનુનનો સારો અભ્યાસ કર્યો હોય

૨૭૪-સમજી માણસો સજામાં સુખ માણસ સાથે વાદ કરતા નથી

૨૭૫-સહ એટલે વહાણ મજબુત હોવા છતાં જેમ વિદ્વાન કંતાન શીવાય ઈચ્છીને સ્થાનકે પોતી શક્તિ નથી તેમ, હોશીયાર માણસ હોવા છતાં સત્સંગ શીવાય ઉચી હઠ પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી

૨૭૬-સખળ વરમાદથી જેમ વાવ કુવા સત્વર જરાઈ નાથછે તેમ ન્યાય નીપુણ મત્રીની મીઠાશથી રાજ્ય સત્તા વૃદ્ધિ પામેછે

૨૭૭-સર્જન માણસો ન્યાયની પરિક્ષા ઝટ કરી શકેછે.

૨૭૮-શરણે આનનારને જે માણસ આશ્વાસન આપતો નથી તે ખરેખર નીર્જાણછે

૨૭૯-સખળ એવા શાન્તિનાથ પ્રભુએ હાથીના લવમાં પણ શરણે આવેલ સસલાને જીવીત દાન આપી સખળ પણ સાર્થક થયું છે

૨૮૦-સત્યની પરિક્ષામા મહારાજા હરીશ્ચદ્રે વિજય મેળવ્યો છે તે યાદ કરો

[૬]

૨૮૧ હઠ એટલે પેતાની સત્તા સ્થાપવા જે પ્રયત્નો કરવામા આવેછે તેજ પ્રયત્નો પરમાર્થના કાર્યોમા કરાયતો કેટલો જથ્થો મળે ?

૨૮૨-હરકોઈ બાણે 'હે કે' મરણ પાછાં તેની સંકીર્તીજ
 અત રહી મરનાર બ્યકતીનું પવિત્ર નામ સ્મરણ કરાવેડે
 ૨૮૩-હમિયા એટલું ધ્યાનમાં રાખજો કે પ્રમાદથી પેણ
 બડીલોનો અવિનય ન થાય

૨૮૪-હઠ કરવાથી ને વસ્તુ નથી મળી શક્તી તેજ
 વસ્તુ કોમળ પરિણામથી સ્હેજ મેળવી શકાય છે

૨૮૫-હરણ એટલે મૃગલા બીયારા ઓતેન્દ્રીયના વિષ-
 યમાં હુબ્બ થઇ શીકારીયોના હાથથી મરણને, ચરણ, યાયછે

૨૮૬-હસતા બાધેવ કર્મો હે ચેતન ચેતા પણ છુડી શક
 કશે નહિ

૨૮૭-હરી ફરીને ભોંઝે છીએ તો બ્યા ને ત્યા મો-
 હની સાકળો જડેવી દેખાય છે

૨૮૮-હળવે હળવે મોહની સાકળ તોડવી તેમાં જ મ-
 યુગ જન્મની મહત્તા છે

૨૮૯-હળવા કર્મોલ્લે સસારના હલક ભારતા પુદ્ગ-
 લીક પદાર્થોનું નાશવતપણું ચીંતવી પોતાની વેરાગ્ય વૃ-
 ત્તિને મજબુત કરે છે

૨૯૦-હનુમાન જેવા એ પણ લકાર્માં રામચંદ્રની અ-
 ભક્તિ કરી છે તે ફક્ત ન્યાયનોજ પ્રભાવ છે

[૬]

૨૬૧-ક્ષત્રી રહીત ભાષણો તથા લેખો આપી સુત પુર-
ચો પોતાની વિધાને-સજ્જો કરે છે

૨૬૨-ક્ષણો ક્ષણ માણસોના વિચારો બદલાયા કરે છે,
માટે શુભ કાર્ય વગર 'વિલંબે કરી લેવું'

૨૬૩-ક્ષણ ક્ષણ આયુષ્ય ઓછું થાય છે, ને એક દિવસ
આ ડેહ રૂપી ભાડુતી કોટડી ખાલી કરી ફરકને ચાલ્યા જવું
તે ચોક્કસ સમજવું

૨૬૪-ક્ષણવાર સુદત પુરી થયા પછી કોટડીમા વિશ્રામ
લેવા રહે નહિ

૨૬૫-ક્ષય થયા વીનો એક પક્ષ વસ્તુ વિશ્વમાં ફેનાર
નથી

૨૬૬-સમાવાન પુરવો ચાન્તિના પ્રભાવે ચાન્તિ સુખના,
અધિકારી બને છે.

૨૬૭-ક્ષમકે શ્રેણીથી કર્મો અપાવી મીઠું શીવપુર જવા-
ય છે

(૨૬૮-ક્ષમા એ કોપીને ઝીતવાનું અમોઘ શસ્ત્ર છે

૨૬૯-ક્ષતિ રહિત સ્થાન શિવપુર, શીવાય એક પક્ષ
નથી

૩૦૦-ક્ષિમવુ અને ક્ષમાવર્તુ એક આપણી શુદ્ધ ધર્મ છે

શાન્તિ શાન્તિ શાન્તિ
૧૯૮૧ની મહા સુદ ૧

ઉપદેશ રત્નકોષ.

પદ્મજિનેશ્વર સુરિ નિર્ણયિત

પદ્માત્મક રહસ્ય

(માત્રીની)

સર્વ જગત ઠેરી દીનતા દૂર દીધી

તે મહાવીર છનને નમી કરૂં કાર્ય સિદ્ધિ,

ઉપદેશ રૂપી રત્નો આવસિ જ ખ ન્યાંહે,

તે રત્નો લાખે માનીયે સ્વર્ગ હંદા છે

જયજ્ઞાથી પ્રાણી વિશ્વમા તુ વિચરજે,

વગી હન્દ્રીયોનું બહાલથી કમન કરજે,

સકટમા શાણા એડમા સત્ય વાચા,

ધર્મ રહસ્ય તે છે માન જિન વચણ સાચા

સર્જન શિવજ પાળે આપદા સર્વ નાસે,

કુરીલીનો સગ વારો કામના પૂર્વ થારે

શુરૂ તણા વાઠ્યો પ્રિતથી ચિત્ત ધરીયે,

તો નિશ્ચય પ્રાણી ધર્મ પવમાર્થ વરીયે

આણુ દે તણ્યે ઉદ્ધમટ વેશ પ્યારા,

ચાલ ચપલ છોકરે વિશે કીર્તી વિશાળ,

વકે દ્રષ્ટિથી દર્શ વિવેકી વારો,

પૈશુનીનેતો સ્થાન મળતુ ન ભાળો.

(૪)

છબ્હાને પ્રાણી નીચમમા રાખ્ય પ્રિતે,

અકૃત્યો છોકી રાખ્ય ચિત્ત સત કૃત્યે,

છોકીશ નહિ સુદર કુળ આચારને તુ,

તો ચાલી શકશે જોર કમી કાળતુ શું ? (૫)

મરમ વચન મુખથી ભોલતુ નહિ કાપી,

વળી કલક ન દેતુ સત્યની આણુ કાપી

નવી કરવો કદીયે રાખ ચિત્ત ક્રોધ આણી,

સર્જનની આ છે વાટ કીટલા સમાણી (૬)

ઉપકારી થઇએ અવનીમા સર્વ પ્રત્યે,

વળી નવી વીસરીયે પ્રતિ ઉપકાર કૃત્યે

સાદરથી દીજે આશ્રય દિન જનને,

પડીતની શીક્ષા પૂણે બતલાવ્ય

નવી કરીયે સમજી પ્રાર્થના કોઇ આજે,

નવી કરો આચારો ભૂતકાલે

દીન વચન ન બોલો મૈરતા હૃદયે રાખી, ૧૦૬
 'ત્યાંતેકે મુખે ઈવે ત્યા લગી સતે સાખી (૧)
 નવી કરીયે સમજી આપણી બહુ બડાઈ, ૧૦૭
 (૨) દુઝનીનો નિંદા છોડતા મુખ માટે,
 ધણ ધણ નવ હસીયે, ધરી પાડીવાર હોટે ૧૦૮
 તેં અંબુતા આવી મિત્રથી પાસ લોટે,
 વેરીને બહાલા ચિત વિચાર નાલો, ૧૦૯
 (૧) પગી વિચારીને વચનુ ઠેર બલો,
 કૃત કની બુદ્ધિ ચિતથી બહાર કરલો,
 અનુપમ મારંગ આ મ્યાયનો મન ધરલો (૨)
 સદગુણી દેખી હૃદયમાં હાંસ લોલો, ૧૧૦
 (૧) નેહ તેહનો તલયે ને સુડીવાતે ચલો,
 દેશવીએ બુદ્ધિ પાત્રતા પરખવાને, ૧૧૧
 સિવદીઆ છે ચેતુર્મુખ નિર્મલવાને (૨)
 કહી નવ આચરીયે કાર્ય અકારે સોલો, ૧૧૨
 (૧) વર્ગી કુર્વચને પડતા આત્મને ફર રાખો,
 સાહસ નવી તલયે હૃદયમાં મુરેલાવી, ૧૧૩
 (૧) સો વિંવે રહીયે કાર્ય ઉલો બતાવી

સુઝારો નાહી લેશ પણ દુઃખ પુણે,
 નવી ધરો સમજાધારે નેહ મૂલ્યપાસે,

વિત્ત લાયે તો પણ દાન ગુણ પાવે કેએ,
 (૭૮) સમીધારે નેહુ, ધીરનું મત જોએ. (૧૩)

નવી ઠરીએ પ્રાણી નતિ પ્રિતિ કોઈ જનથી,
 કોશ, જળી, તપ્યે બહાલા સહ તન મનથી,

કયેશ કુટો ધાગી વૃદ્ધિ, તસુ ફર, ઈએ,
 (૭૯) જો દીતે બધુ, ક. પ્રનેહ, અત. લીએ. (૧૪)

નહિ વીરા મગ કુદરતી જનને,
 જો જાણજી મણ લેવા જો હોય હિલ પ્રમથો,

અન્યાયથી અલગા આણુ, આય પુણીએ,
 (૮૦) જો, દરે જોનન, ની વમા દલીલ કસીએ (૧૫)

યેશવમા બહાલા માયવુ ફર મેલો,
 દમત સમય ગાણુ જોદને પુન કહે,

સમતાને આપો ધ્યાન ચિત્તમા વિચારી,
 (૮૧) ગુણ ગુણટાણુ તો છે જો, જો

ચાકરના શુભો નવ વડો તે પઠાડી,
 વગી સુતના શુભો કઠો ન કધારે અગાડી,
 મોરીના શુભની નવીપરશ સ ઢીજે,
 જે વડે પોતાનું મહાત્મ્ય નવી લેઇ ઢીજે (૧૭)

પ્રિય વચન જોલો વિનયને નિન્ધરાખી,
 દાન ભાવે ઢીજે પરશુદ લે ॥ ચાખી,
 અમૃત્ય મત્ર એ છે વરીપરશ વિન્ય માઢી
 તે સજ્જન ધરીમે ચિત્ત આખી ઉપાઢી (૧૮)

યોગ સમય જોઇ જોઢીયે શુદ્ધિયાગી,
 ઘણા માણસ માંમે માન થો ખલને બારી,

દુવ-પરનો સમજી લેડ બરપુર જાલો,
 સમ્ય સુદીના અર્થ સિદ્ધ તો પ્રમાણો (૧૯)

નવી મત્રો તત્રો નીરખીએ કાઇ દાડો,
 ચડે પગ ઘર ભલો એકલા જોડો દાડો,

અગી કૃત કરીયુ પાગલુ પ્રેમ પુરે,
 કૃત્તીનપણ જગમા, તે લહે મનદ પુરે (૨૦)

તે ઇચ્છો હાઓ પ્રેમ પવિત્ર નીત્યે,

જ્યો જમાવો તો મિત્રને પૂર્ણ પ્રિતે,

સદેહ હોય મનનો પુરૂષી તસ મત્ત ગ્રહીયે,

આપણે પણ દહીયે યોગ ચીજ લહીયે દધએ (૨૧)

અપમાન નવી કરીએ કામનુ કોઇ કાળે,

વળી દહી નવ કરીયે ગર્વ જે શુભ જાળે,

વીરમયનુ નેતા વહન છોટો વીમાસી,

કારણ પુરૂષીમા રતન બહુ વિધ પામી. (૨૨)

પ્રથમ આરભ કરીયે કૃત્ય છોટે સહુણે,

પછી કરીયે મોટું કાર્ય અધિકશુણે,

વળી ચેતન છોટો વિશ્વે ઉત્તર્ધ જોટો,

જેથી તું જગમા જરૂર લાગીશ મોટો (૨૩)

મદનીશ તું ધરજે ધ્યાન જિન હિતકારી,

જગના સદુ દેવો આત્મવત્ લે તું પારી,

જાવ ભ ધન હેતુ કાનને દુષ્ ટાળો,

પી જાવળીજ શિષ્ જાળો (૨૪)

ઈશ્વરી રીતે પ્રાણી રત્ન માળા, હૃદય, ચાખે, ૧૮૫ ૨ ૨ ૧૬ ૧,
 તે, શિવ સુદરીના સુખ તે નિત્ય ચાખે,
 ઉપદેશ રત્નકોષ પ્રમજ્જિનસુરીયે બાખ્યો,
 વાણી સુદર બાળે માલીની છદે લાખ્યો (૨૫

સુદ	પદ	ભાગ	પ્રાક	પ્રાક	કાં	સાં	સાં	સુદ
૭	આ હોં નમોઆરિહ તાણુ	મધ્ય	૨૦	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	સ્વેત
૮	આ હોં નમોસિ દાણુ	પુર્વ	૨૦	૮	૮	૮	૮	શકત
૯	આ હોં નમોઆયરીયાણુ	દક્ષિણ	૨૦	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	પીત
૧૦	આ હોં નમોઉનડોયાણુ	પશ્ચિમ	૨૦	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	લીલો
૧૧	આ હોં નમોલોએસલ્લમાહુણુ	ઉત્તર	૨૦	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	કાં
૧૨	આ હોં નમોહ સલ્લમ્	અગ્નિ	૨૦	૬૭	૬૭	૬૭	૬૭	સ્વેત
૧૩	આ હોં નમોનાણ્વસ્વ	નૈરત્ય	૨૦	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	સ્વેત
૧૪	આ હોં નમોચારિત્તમ્	વાયવ્ય	૨૦	૭૦	૭૦	૭૦	૭૦	સ્વેત
૧૫	આ હોં નમોતવસ્વ	ઉશ્ચાન	૨૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	સ્વેત

ચ-૧મા જગ્યાના પ્રમાણે હમેશા સાથીઆ પ્રક્રમ કરવું

અમાસમણ દેવાની રીતી

ૐ હ્રીં નમો અરિહંતાય - પહેલેપદે શ્રી અરિહંત પર-
માત્મા સ્વેતવર્ણ સહીત મધ્યસ્થાને બીરાજમાન બારગુણે શોભીત
એવા શ્રી અરિહંત પરમાત્માને મારી ત્રીકાળ વદના હોજો
સિદ્ધચક્રના ગુણ વણા, કેતાં નાવે પાર;
વછીત પુરે દુઃખ હરે વડુ વારવાર ૧
અરિહંત પદ ધ્યાતો થકો, દૈવહ ગુણે પન્નમયરે;
ભેદ છેદ કરી આતમાં, અરિહંત રૂપી થાય રે.
મહાવીર જીનેશ્વર ઉપદીશે

એમ પેલે દિવસે ૧૨ અમાસમણ આપવા

ૐ હ્રીં નમો મિદ્ધાણ - બીજે પદે શ્રી સિદ્ધપરમાત્મા
રક્ત વર્ણ સહીત પુર્વ દીશે બીરાજમાન આઠગુણે શોભીત
એવા શ્રી સિદ્ધપરમાત્માને મારી ત્રીકાળ વદના હોજો
સિદ્ધચક્રના ગુણ વણા, કેતાં નાવે પાર;
વછીત પુરે દુઃખ હરે, વડુ વાર વાર. ૨
રૂપાતિત સ્વભાવજે, કેવળ દસણ નાણીરે
જે ધ્યાતા નિજ આતમા, હોય સિદ્ધ ગુણ
ખાણીરે. વીર૦

બીજે દિવસે આઠ અમાસમણ આપવા

ૐ હ્રીં નમો આયગીવાણુ—ત્રીજે પદે શ્રી આચાર્યજી
મહારાજ પીત્તવર્ણ સદીત દક્ષીણ દિશે બીરાજમાન છત્રીસ
શુભે શોભીત એવા શ્રી આચાર્ય મહારાજને મારી ત્રીકાળ વદ
ના હોલો.

સિદ્ધચક્રના શુભ વર્ણાં, કેતા નાવે પાર
વ છીત પુરે દુઃખ હરે, વ હુ વાર વાર. ૩
ધ્યાતા આચારજ ભક્તા, મહા મ ન શુભ ધ્યાનીરે,
પત્ય પ્રત્યાને આતમા, આચારજ હોય પ્રાણીરે.
વીર૦

ત્રીજે દિવસે ૩૬ ખમાસમણા આપવા

ૐ હ્રીં નમો ઉવગીવાણુ—ચોથે પદે શ્રી ઉપાધ્યાયજી મ
હારાજ નીલવર્ણ સદીત પશ્ચીમ દિશે બીરાજમાન પચ્ચીમ શુભે
શોભીત એવા શ્રી ઉપાધ્યાયજી મહારાજને મારી ત્રીકાળ વદના
હોલો.

સિદ્ધચક્રના શુભ વર્ણાં, કેતા નાવે પાર,
વ છીત પુરે દુઃખ હરે, વ હુ વાર વાર. ૪
તપ સઝાયેરત સદા, દ્વાદશ અગનો ધ્યાતારે
ઉપાધ્યાય તે આતમા, જગ બધવ જગ ભ્રાતારે.
વીર૦

જોમ ચોથે દીવસે ૨૫ ખમાસમણા આપવા

ૐ હ્રીં નમો, લોચે સગ્ગસાહુષ- પાંચમેપદે શ્રી
સર્વસાધુ મહારાજ કૃષ્ણ વર્ણે સહીત ઉત્તર દિશે ખીરાજમાન
સત્યાવીશ ગુણે શોભીત એવા સર્વ સાધુ મહારાજને મારી
ત્રીકાળ વદના હોજો

સિદ્ધ ચક્રનાં ગુણ ધણા, કેતાં નાવે પાર;
વહીત પુરે દુઃખ હરે, વહુ વાર વાર ૫
અ પ્રભત્ત જે નિત્યે રહે, નવીહરખે નવી રોચેરે;
સાધુ સુધાંતે આતમા, શુ મુડે શુ લોચેરે.
વીર૦

એમ પાંચમે દિવસે સત્યાવીશ ખમાસમણા આપવા

ૐ હ્રીં નમો ૬ સણસ્ત-છઠે પદે શ્રી સમ્યક્દર્શનશ્વેત
વર્ણે સહીત અગ્નિ ખુણે ખીરાજમાન સડસઠ ભેદે શોભીત એવા
શ્રી દર્શન પદને મારી ત્રીકાળ વદના હોજો

સિદ્ધ ચક્રના ગુણ ધણા, કેતા નાવે પાર,
વહીત પુરે દુઃખ હરે વહુ વાર વાર. ૬
સમસ વેગાદિક ગુણા, ક્ષય ઉપશમજે આવેરે,
દર્શન તેહીજ આતમા, શુ હોય નામ ધરાવેરે.
વીર૦

એમ છઠે દિવસે ૬૭ ખમાસમણા આપવા

(૫૪)

ૐ હ્રીં નમો નાણુસ્સ-સાતમે પદે શ્રી સમ્યક્જ્ઞાન
મ્વેતવર્ણે સહીત નેત્રેય ખુણે બીરાજમાન એકાવન લેહે શો
ભીત એવા શ્રી જ્ઞાનપદને મારી ત્રીકાળ વડના હોજો.

સિદ્ધ ચક્રના ગુણુ ધણા, કેતા નાવે પાર,
વ છીત પુરે હુખ હરે, વહુ વાર વાર. ૭
જ્ઞાના વર્ણા જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાયરે
તો હુવે એહીજ આતમા, જ્ઞાને અબોધતા જય
રે વીર૦

એમ સાતમે દીવસે ૫૧ ખમાસમણુ આપવા

ૐ હ્રીં નમો ચારિત્રસ્સ-આઠમે પદે શ્રી ચારિત્રપદ
મ્વેતવર્ણે સહીત વ્યખુણે બીરાજમાન સીતર લેહે શોભીત
એવા શ્રી ચારિત્રપદને મારી ત્રીકાળ વડના હોજો

સિદ્ધ ચક્રના ગુણુ વણા, કેતા નાવે પાર;
વ છીત પુરે હુખ હરે, વહુ વાર વાર. ૮
જાણુ ચારિત્રને આતમા, નીજ સ્વભાવમા રમતોરે
લેશ્યા શુદ્ધ અત કર્યો, મોહ વને નવીલમતો
રે વીર૦

એમ આઠમે દીવસે ૭૦ ખમાસમણુ આપવા.

ૐ હો નમો તવસ્સ- નેવમે પદે શ્રી તપપદ સ્વેતવસ્તે
 સહીત ઇશાન ખુણે બીરાજમાન પચાસ લેદે ચોલીત એવા
 શ્રી તપ પદને મારી ત્રીકાળ વદના હોજો
 સિદ્ધ ચક્રનાં ગુણ ઘણાં, કેતા નાવે પાર,
 વછીત પુરે દુઃખ હરે, વહુ વાર વાર. " ૯
 ઇચ્છા રોધે સવરી, પરીણતી સમતા યોગેરે,
 તપ તેહીજ આતમા, શરતે નીજ ગુણ ભોગેરે.
 વીર૦

એમ નવમે દીવસે ૫૦ ખમ્માસમણા આપવા.

શ્રી સિદ્ધચક્રના ચૈત્યવંદનો

(૧)

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધતા સુખ સપત્તી લહીએ, સુરતરૂ
 સુરમણી થકી, નધીકજ મહીમા કહીએ (૧) અષ્ટકર્મહાણી
 કરી શીવમદીર રહીએ, વીધી શુ નવ પદ ધ્યાનથી પાતીકસબ્બ
 રહીએ (૨) સિદ્ધચક્ર જે સેવશે, એક મના નરનાર મનવછિત
 રૂળ પામશે, તે સર્વો ભુવન મોઝાર (૩) અગ દેશ ચ પા-
 પુરી, તસ કેરો ભુપાળ, મયણા માયે તપતપે, તે કુવર શ્રી-
 પાળ (૪) સિદ્ધચક્રજીના નમણથી, જસ નાહારોગ, તત્કણ
 ત્યાથી તે લહે, શીવ સુખ સયોગ (૫) સાતસે કોઢીઆ હતા,
 હુવા નીરોગી જેહ, સોવનવાને જલહલે, જેહની નીરપમ.

(૧૩)

પહેલે પદ અરિહંતના શુભ ગાઉ નીચે, બીજે સિદ્ધ
તણા ઘણા, સમરો એક ચિત્તે (૧) આચારજી ત્રીજે પદે પ્ર-
ણમો બીહું ઠરજોડ, નમીએ શ્રી ઉવણ્ણાયને ચોથે મદ મોડી
(૨) પચમ પદ સર્વ સાધુનું, નમતાં નાણો લાજ, એ પર
મેઘીપચને ધ્યાને અવિચળ રાજ (૩) સણ શકદિક રહીત
પદ છઠે ધારો, સર્વ જ્ઞાન પદ સાતમે, કાણુ એક ન વીસારો
(૪) ચાવિત્ર ચોકખુ ચિત્તથી પદ આઠમે જપીએ, સકળ લેહ
વીથે દાન કળ તપ નવમે તપીએ (૫) એ સિદ્ધચક્ર આરા-
ધતા, પુરે વછીતકોડ, સુમતિ વિજય કવી રાયનો, રામ કહે
ઠરજોડ (૬)

(૪)

સકલ મગળ પરમ કમળા દેહી મળુલ મદીર, ભવ દોટી
સચીત પાપ નાશન નમો નવ પદ જયકર (૧) અરિહંત
સિદ્ધ સૂરિય વાચક, સાહુ દરિસણુ સુખકર, વર જ્ઞાનપદ ચા-
રિત્ર તપએ નમો (૨) શ્રીપાળ રાજા શરીર તાજ, સેવતા
નવ પદ વર, જગમાહે ગાળા કીરતી જાળ નં (૩) શ્રી
સિદ્ધચક્ર પસાય સકટ આપદા નાસે અર, વળી વીરતરે સુખ
મનો વાચીત નમો (૪) આળીલ નવદિન, દેવ વદન ત્રણે
ટક નીરતર, દોયવાર પડીકમણા પટલેવણુ નં (૫) ત્રીકાળ
ભાવે પુણ્યે, ભાવતારક તીર્થકર, તીમગણુ દોય હજાર ગ
ણીએ નમો (૬) એમ વિધિસહીત મન વચન કાયા, વશ
કરી આરાધન, તપવર્ષ સાડા ચાર નવ પદ નં (૭) મદ

શ્રી સિદ્ધચક્રનાં સ્તવનો

રૂપભ લુણ્ણદશુ પ્રિતહી એ-દેશી

શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધીયે, જીમ પામો હો બવી કોડ ક
 દ્યાણ કે, શ્રી 'શ્રીપાળ તણી પરે, સુખ પામો હો લહો નીર
 મળ નાણ શ્રીં (૧) નવપદ ધ્યાન ધરો સદા, ચિત્ત ચોખે
 હો આણી બહુ ભાવકે, વિધિ આરાધન સાચવો, જીમજગમા
 હો હોય જથનો જમાવકે શ્રીં [૨] દેશર ચદન કુસુમ
 રથું, પૂજી જેહો ઉખેલી ધુપકે, કુદર રૂ અગરને અરગત,
 તપ દીન ત્યા હો કીજે ધૃત દીપકે શ્રીં [૩] આશો ચૈત્ર
 શુકલ પક્ષે, નવ દિવસે હો કીજે તપ એહકે, સહજ સોભાગી
 સુ સપદા, સોવન સમ હો જલકે તસ દેહકે શ્રીં (૪)
 ભવ જીવ શક્તે કરો, જીમ પામો હો નીતુ નવલો લોગકે,
 ચાર વરસ સાઠા તંથા, જીનશાશન હો એ મોટો યોગકે શ્રીં
 [૫] વિમળ દેવ સાનીદ્ય કરે, ચક્રકેસરી હો હોય તાસ સ-
 હાયકે, શ્રી જીન શાશસ સેવતા, તેહ નરને હો અવિચળ સુખ
 થાયકે શ્રીં [૬] મત્ર તત્ર મણી ઔપધી, વશ કરવા હો
 શીવ રમણી કાંઠકે, ત્રીભુવન લીલક સમો વડી હોય તેહ નર
 હો કહે નય કવી રાજકો શ્રીં [૭]

[૨]

નવપદ મહીમા સાર, સાબળએ નરનાર, આ છેલાલ હેજ
 ધરી આરાધીયેજી તે પામો ભવ પાર, પુત્ર કલત્ર પરીવાર,
 આ છેલાલ નવપદ મત્ર આરાધીયેજી [૧] આશો

વિચાર, નવ આળીસ નીરધાર, આ છેલાલ વીધીયુ છન
 વર પુત્રએણ અરીહત સીધ પદ સાં, ગણુણ દોય હ
 નર, આ છેલાલ નવે દીવસ એમ કીણએણ (૨) મયણા
 મુદરી શ્રીપાળ, આરાધ્યો તરકાળ, આ છેલાલ રૂળ દાયક
 તેહને યથેણ કથન વણી કાય, રેહી તેહની યાય આ છેલાલ
 સિદ્ધચક મહીમા કહોણ [૩] સાવગી સહુ નગનાર, આ
 શયો નવકાર, આ છેલાલ હેજ ધરી હીયકે ઘણુણ ચેત્ર માસે
 વળી એહ, નવપદ મુ ધરો નેહ આ છેલાલ મુગ્યો રે શીવ
 મુખ ઘણુણ [૪] ઇળી પરે ગીતમસ્વામ, નવ નીધી જેહને
 નામ, આ છેલાલ નવપદ મહીમા વખાણીએણ ઉત્તમ સાગર
 શિખ, પ્રણમે તેહ નીચ હીય આ છેલાલ, નવપદ મહીમા
 જાણીએણ [૫] [૩]

જગજીવન જગ વાવડો એ-રેખી

શ્રી સિદ્ધચક આરાધીયે, શીવ મુખ રૂળ સહકાર લાલરે,
 જ્ઞાના દિક ગણુ રતનુ તેજ ચઠાવણ હાર લાલરે શ્રીં [૧]
 ગીતમ પુત્ર વા કહુ, વીરજીવક વિચાર લાલરે, નવપદ મત્ર
 આરાધતા, રૂળ લહે લવીઃ અપાર લાલરે શ્રીં [૨] મ
 મંથના ચાર ચક્ર છે, ઉપશમને સુવિવેક લાલરે, સવર ત્રીણ
 જાણીયે, ચોથુ સિદ્ધચક છેક લાલરે શ્રી (૩) ચક્રી ચક્ર
 રમણજો, સાથે સયલ છ ખડ લાલર, તેમ સિદ્ધચક પ્રસા
 વથી, તેજ પ્રતાપ અખડ લાલરે શ્રીં [૪] મયજાને શ્રી-
 પાળણ, જપવા બહુ રૂળ લીધ લાલરે, શુભ જસવ તણને દનેડ,
 મગીદ લાલરે શ્રીં [૫]

ગૌતમ પુછત શ્રી જીન લાખત, વચન સુધારસ પાનકી
 બલીહારી નવપદ ધ્યાનકી [૧] નવપદ સેવે નવમે સ્વર્ગે
 પાવત રિધિ વિમાનકી જાં [૨] યાકી મહીમા વલ્લભ
 હમકુ જેસે જસોના જાનકી જાં [૩] પાવે રૂપ સ્વરૂપ મ
 દનસો દેહી કચન વાનકી જાં [૪] યાકો ધ્યાન હૃદય જળ
 આવત ઉપજત લહરી જ્ઞાનકી જાં [૫] સમકીત જ્યોતી
 હોત દિલ કીતર, જેસે લોકનમે જ્ઞાનકી જાં [૬] જીનેદ
 જ્ઞાન વિનોદ પ્રસંગે ભક્તી કરો, ભગવાનકી જાં (૭)

(૫)

ઓ ભવી પ્રાણીરે સેવો, સિદ્ધચક્ર ધ્યાન સમોનહિ મેવો
 ઓં જે સિદ્ધચક્રને આરાધે તેની કીર્તી જગમા વાધે ઓં
 [૧] પહેલે પહેરે અરિહત બીજે સિદ્ધ બુદ્ધ ધ્યાન મહ
 ત, ત્રીજે પહેરે સુરીસર, ચોથે ઉવગાયને પાયમે સુનીશ્વર
 ઓં (૨) છઠે દરશન કીજે, સાતમે જ્ઞાનથી શીવસુખ કીજે,
 આઠમે ચારિત્ર પાળો, નવમે તપથી મુક્તે જાવો ઓં [૩]
 ઓળી અંબિકાની કીજે, નોકારવાળી વીશ મણીજે, ત્રણદ કનારે
 દેવ વાકીજે, પડીલેહુણ પડીકમળા કીજે ઓં [૪] શુર
 સુખ કીરીયારે કીજે દેવ શુર ભક્તિ ચિત્તમા ધરીજે, એમ
 કહે મુનિ રામને શીખ, ઓળી ઉજવજો નીશદિશ ઓં
 જાં [૫]

ઇતિ સિદ્ધચક્રના સ્તવનો.

શ્રી સિદ્ધચક્રની સ્થાપો

અરિહત નમો, વળી સિદ્ધ નમો, આચારજી વાચક શાહુ
નમો, દર્શન જ્ઞાન વ્યવિત્ર નમો, તપ એ સિદ્ધચક્ર સાદા પ્રજ્ઞ
મો ૧ અરિહત અનત થયા થાયે વળી જાવ નીશપે શુભ
ગાયે, પડીકમણ દેવવદન વિધિશુ, આજીવ તપ ગણુ ગણે
વિધિશુ ૨ છરી પાળી જે તપ કરગે, શ્રીપાળ તરૂં પડે
જાવ તરશે, સિદ્ધચક્રને કુણ આવે તોસે, એવા છુન આગમ
શુભ જોલે ૨ સાડા ચાર વણે એ તપ પુર, એ કર્મ વીદાર-
ણ તપશુર, સિદ્ધચક્રને મન મદીર સ્થાપો, જ્ય વિમલે
શ્વર વર આપો ૪

[૨]

વીરજનેશ્વર જાવન દિનેશ્વર જગદીશ્વર જયમરીજ,
અણીક નરપતિ આગળ જ પે સિદ્ધચક્ર તપ બારીજ, સમ
કીત દ્રષ્ટી ત્રીગણુ શુધ્ધે જે જાવીયણ આરાધેજ, શ્રી શ્રીપાળ
નર્સીદ પડે તત, મગળ કરમગા વાધેજ ૧ અરિહત વીચે
નિદ્ધ સુરી પાકક સાહુ ચીહુ દીચે જોજ, હે દર્શન જ્ઞાન ચગ
તપ વિદિચે ઈક નવખં મન મોડેજ અદ પાખડી કદયા
પુજ રાખી, લોખી રાગને રીશજ, હું હો પદ એકની ગણી-
એ નવકાર વાળી વીસજ ૨ આસો ચેત્રે સુદ સાતમથી માડી
શુભ મહાજુજ નવ નીધી દાયક નવ નવ આજેલ એમ એ
કાશી પ્રમાણજ, દેવ વદન પડીકમણ પુખ્ત આન મહોત્સવ

અગત્ય એ વિધિ સધળો છતાં ઉપદીરયો પ્રણમુ અગ ઉપ
જાણે તપ પુરે ઉજમણ કીરે, લીજે નરભવ લાહણ, છન
શદ્ધ પડીમાં રંગીનીવસલ સાધુ ભક્તિ ઉત્સાહણ, વિમલેશ્વર
અકલેશ્વરી દેવી સાનીધ્યકારી રાજેણ, શ્રી ગુરુ ખીમાવિજય
મુખમાયે મુની છન મહીમા છાજેણ ૪

(૩)

છનગાસન વધીત પુરણ દેવ રસાળ, ભાવે ભવી ભણીયે
મિધ્યયક શુભ માળ, ત્રીહુકાળે એહની પુનરે ઉજમાળ, તે અ
તર અમર પદ, મુખ પામે મુવિશાળ. ૧ અરિહંત મિધ્ય વદો,
નાયકર ઉવજાય અનિ દસણ જ્ઞાન ચરણ તપ એહ સમુદાય,
એહ નવપદ સમુદીત સીધ્યક મુખદાય, એહ ધ્યાને ભવીના,
ભવકોટી દુખ જાય ૨ આસો ચેતમા સુદ સાતમથી સાગ, પુ
નમ લગી કીજે નવ આળીલ નીરધાર, દાય સહસ ગદ્ગદ પદ
સમ સાહા ચાર, એકાગ્રી આળીલ તપ આગમને અનુમાન ૩
સિધ્યકનો શેષક શ્રી વિમલેશ્વર દેવ, શ્રીપાળ તણીપરે મુખ
પુરે સ્વયમેવ, દુખ દોહગ નાવે જે કરે એહની સેવ, ત્રી સુ
ગતિ મુશુકો રામ હલે નિત્ય મેવ, ૪

(૪)

સકળ નુતનુર નરે વિદ્યાધર ભક્તિયકી જે મુણીયેણ, સિ
ધ્યક ભવીને મુખ દાયક નાયક નવપદ શુણીયેણ, મનવ
છીત પુરણ મુર વરવી અધીકો મહીયા મુણીયેણ, રાગ શોગ
સર્વી સકલ સુરણ, જસણુ પારનમુણીયેણ ૧ કાચન દોમલ
વરનીલુપલ, ઘન સામલસુચી દેહાણ, કેઇડ સ્ફટિક પ્રવાલ રૂ-

ચીવર, પ ચવરણ શુભગેહાણ સત્તરીસથ જીન ભરતૈસવત, પચ
 પચ વિદેહાણ, સિધ્ધચક્રધ્યાને તેધ્યાઓ, યથા યાચ્યે છેનેહા
 જી ૨ અરિહત સિધ્ધ આચારજ વાચક સાધુ તણા સમુદાયાણ,
 દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર તપ નીર્મળ, નવપદ શિવપદ માયણ, સિ
 ધ્ધચક્રનો મહીમા દાખ્યો ગીવ સાધનનો ઉપાયણ, એ વીણ
 અવરન હુમે લહીએ, જસશુભ કહ્યા ન જાયણ ૩ વિમલચક્ર
 સુર સાનીધ્યકારી, ચંદ્રગણ દીરી સર્વી પાજાણ, ચક્રેસરીઅ
 મરી દીરી કુમરી શ્રુત દેવી રખવાજાણ, સિધ્ધચક્ર મત્ર અ
 ધિકારી, વારી ચિત્તના ચાળાણ, જ્ઞાન વિમળ પ્રભુ આણા વ-
 હુતી, કરતી મગજ માજાણ ૪

(૫)

અ ગ દેશ ચ પાપુરી વાસી, મયજાસુ શ્રીપાદ ખાત્રી સ
 મકીત મુ મન વાત્રી, આગીજનેશ્વરની ઉ-લાસી, ભાવ પુન દીધી
 મન આશી, ભાવ ધરી વીરા વાસી જલીત દોડ ગયો તીલો
 નાશી, સુવિધિ મુ સિધ્ધચક્ર ઉપાત્રી થયો સ્વર્ગ નીનાત્રી, આસો
 ઘેત્રની પુરણ માસી, પ્રેમ પુજા ભક્તિ વિકાશી, આદિ પુરુષ
 અવિનાશી ૧ દેશર ચ દન મૃગમદ ધોળી, હરખે સુ ભરી હેમ
 કથોળી, સુદ જો અ ધોળી, નવ આલેશની દીને ઓળી,
 આસો સુદ સાતમથી ખોલી, પુજો શ્રી જીન દોળી, ગોહુ ગ
 તીની મહા આ પદ ઓળી ફરગતીના દુખ ફર દોળી કર્મ
 નીકાચીત રોળી ક્રોધક્રપાચ તણા દુખ " " શી
 ભરમ લોળી, ખામો સુખની ઓળી
 વિચારી, ચેન પણ ચિત્તથી

ઓળી દીને આજસ વારી, પુનમ લગે સચીત્ત પરિહારી, દેહરે
 દેવ ભુહારી, પડીકમણા જે દીને ધારી, સિદ્ધચક્ર પુજો સુખ-
 કારી શ્રી સિદ્ધાત મઝારી, શ્રી હન બાપીત પર ઉપગારી,
 નવ પદ જાપ જપો નરનારી, હમ લહો મુક્તીની ખારી ઠ
 શ્યામ જમર સમ વેણી ઝાળી, અલી સુદર સોહિ સુ કુમાળી
 જાણો શજ મરાવી જલહલ ચક્ર ધરે રૂપાળી, ચક્રકેસરી મે
 જાળી, જે ઓળી કરે ઉજમાળી, તેહના વીધન હરે સાખાળી,
 સેવક હન સજાળી, ઉદયરત્ન કહે આશન વાળી, જે હન નામ-
 જપે જપ માળી, તે ઘેર નીત્ય દિવાળી ઃ

ધતિ સિદ્ધચક્રની સ્થોત્રો

ઓ જયમોમ મુનિ વિરચિન

બાર ભાવનાની સંખ્યા

કહા

પાસ જિનેશ્વર પય નમી, સદ્ગુરુને આધાર, ભવીયજી
જનના હીત ભણી ભણુશુ-ભાવના બાર ૧ પ્રથમ અનિત્ય
અશક્તિ પણ, એક સ સાર વિચાર, એકવ પણ અન્યત્રતેમ,
અશુચિ આગવ સ ભાર ૨ સવર નિર્જર ભાવના, લોક સરૂપ
સુમેધી, દુલહ ભાવન જિનધરમ, એણી પરે કરે છુટ શોધી.
૩ ૪ સ કુપી રસ ભાવીઓ, લોક થકી હોયે હેમ, છુટ ઇશુ
જાવન શુદ્ધ હુયે, પરમ રૂપ લહે તેમ ૪ ભાવ વિના દાના
દિશા, નાથે અહુલ ધાન, ભાવ રસાગ-મલ્યા પછી તુટે કમ
નીદાન ૫

ઢાળ પહેલી.

(ભાવનાની દેસી)

પહેલી ભાવના એણી પેરે ભાવીયેજી, અનિત્ય પણ
સ સાર હાલ અણી જેહવો જળ ગીંદુઓજી, ઇન્, ધનુષ્ય અ
તુકાર ૧ સહજ સવેગી સુદર આતમાજી, વર જીન ધર્મ
શુ રગ, અચલ અપજાની પરે ચિતવેજી કૃત્રિમ અવિહુ

સગ સં ૨ ઈન્દ્રનાગ સુહૃદ્વા શુભ અશુભ શુંજી, કુડો તોષ
 ને રોષ, તીમ બ્રમ બુદ્ધ્યા અધિર પદારથેજી રયો કીરે
 મન શોષ. સં ૩ કાર ત્રેહ પામરના નેહ જ્યુજી, એ ચોવન
 રગ રોળ, ધન સપદ પલ્લ દીસે કારમીજી, જેહવા જળા ક
 લોહ સં ૪ શુભ સરીખે માગી લીખડીજી, રામ રદ્યા વન
 વાસ, ઇષ્ટ સસારે એ સુખ સપદાજી, સં ૫ રાગ વિદ્યાસુ
 સં ૫ સુદર એ તનુ શોભા કારમીજી, વીલુસ વા નહીવાર,
 દેવ તણે વચને પ્રતિ પુઝીયોજી, ચક્રી સનત કુમાર સં ૬
 સુરજ શહુ અહણે સમજીયોજી, શ્રીકિર્તિધર રાય, કરકડુ પ્રતિ
 પુઝ્યો દેખીનેજી, વૃષભ જરા કુવ કાય સં ૭ કોહા લગે
 ધુમા ધવલ હરા રહેજી, જળ પરપોટો જોય, આઉખુ અધીર
 તેમ મનુષ્યનુંજી, ગર્વ મ કર્યો કોય જે દાણમા ખર હોય
 સં ૮ અતુલીબળ સરવર જિનવર હરિયાજી, ચક્રિ હરિબળ
 જોડ, ન રદ્યા ઇણે જુગ કોઈ થીર દઈજી, સુરનર બુપતિકોડ
 સં ૯ ઇતિ

હાલ

પલપલ છીજે આઉખુ અજલી જલ જ્યુ એહ, ચલતે
 સાથે સળલો, લેઈ શકે તો લેહ ૧ લે અચિત્ત ગલશું અહી,
 સમય સિચાણો આવી, શરણ નહિ જિનવયણ વિણ, તેણે હવે
 અશરણ બાવી ૨

દાળ બીજ

૧. મીઠી ૧૫ મઝે ૨૫ વગેરે એ-રેડી

બીજ અથરણ બાવના, બાવો હૃદય મોઝ ૦૨, મરમ વિના
 ધરસવ જતાં, પાપે ન લહીય પારે, જાણ્ય નજ હવાપરે,
 વીહા હુજ કવણ આધારે ૧ લાલ સુરગારે પ્રાચીના, મુકને
 મોહ જાગરે, મીઠ્યા મતિ સ-ની ટાજરે, માયા આગ પ પા-
 યારે. લાં ૨ માત પિતા મુત કામિની લાઈ જયતી સહાયરે,
 એ મે કરતા અજપરે, ઠમે અઘોલ ઉજાયરે, વીહા ઠે આટો
 નવી ચાયરે હુ ખ ન લીયે વેચાયરે લાં ૩ નરની નેવન
 હુમરી, આખર નાવી ઠે કાજરે ચકી મુજમ તે જલધીમા,
 હાર્યો છ ખડ રાજરે. છુડયો ચરમ જહાજરે, દેવગયા સવી
 જાજરે. લોલે ગઈ તસ લાજરે. લાં ૪ દીપામન હહી દારમ,
 જાણવત ગોવીંદ રામરે રાખી ન ચકપારે રાજવી, માત પિતા
 મુત ધામરે, તીહા સખ્યા છન નામરે, શરણ છીયો નેમીઆ
 મરે પ્રત લેઈ અગિરામરે, પોત્યા શિવપુર કામરે. લાં ૫
 નિત્ય મિત્ર સમ દેહડી, સયલા પર્વ સહાયરે, છનવર ધર્મ
 હમારયે, નિમ તે વહનીક બાયરે રાખે મત્રી ઉપાયરે, સતે
 જ્યે વળી રાયરે, ટાળ્યા તેહના અપાયરે. લાં ૬ જનમ જરા
 અરણાદિકા, વયરી લાગ્યા છે ઠેડરે, અરિહત ચરણુ આદરી,

ભવ બ્રમણ દુ ખ ફેડેરે, શિવસુદરી ઘર તેડેરે, નેહ નવલ રસ
રેડેરે, સૌંચ સુકત સુર પેડેરે લાંબ ૭ ઇતિ

દુહા-ઘાવાયા સુત થર હર્યો, જોર દેખી જમ ઘાડ;
સયમ શાણ સંજણ, ધન કણ કચન છાડ ૧. ઇણ શરણે
મુખીયા થયા શ્રી અનાથી અણુગાર શરણ લક્ષ્મીવીણ જીવડા,
ઇણી પરે રૂઢે સસાર ૨

હાળ ત્રીજી

ગગ માણી

ત્રીજી લાવના ઇણી પરે લાવીયેરે, એહ સ્વરૂપ સસાર
કર્મ વશે જીવ નાચે નવ નવ રગશુરે, એ એ વિવિધ પ્રકાર
રે ૧ ચેતન ચેતીયેરે, લહી માનવ અવતાર, એ લાવ
નાટકથીજો હુવો ઉભારે, તો છારો વિષય વિકારે
એ ૨ કળહી જુ જલ જલણા નીલ તડમા ભર્યોરે, ક-
ળહી નરડ નીંગોડ, ખીલી ચારીદ્રિમાહી કેમ દિન વર્યોરે,
કળહીક દેન વિનોડ એ ૩ કીડી પતંગ હરી માતંગ પણ
ભજેરે કળહી સર્પ શિયાળ બ્રહ્મચ ક્ષત્રીય વૈશ્ય કહાવતારે,
હોવે શુદ્ધ ચકલ એ ૪ લખ ચેરાસી ચોટે રમતો રગશુરે,
કગીકરી નવનવવેશ, રૂપ કુરૂપ ધી નીદ્રવ્ય સોભાગીયેરે, દુ-
ર્લાગી દરવેશ એ ૫ દ્રવ્ય ક્ષેત્ર સુશમને બાહર લેદશુરે, કા
લલાવ પણ તેમ, અનતા નત પુદ્ગલ પશવર્તન કર્યોરે, કહ્યોરે

પતંગણા એમ થી. ૬ ભાઈ બદીન નારી તાન પંજુ બજેરે,
માત પિતા હોયે પુત્ર, તેહીજ નારી વેરીને વગી વા લહોરે,
એહ સ સારહ મુન એઠ ૭ બુવન બાનુ જિન ભાખ્યા ચરિત
મુળી ઘણારે, સમજ્યા ચતુર મુખણ, કર્મવિચર વથ મુનીમોહ
વિટબનારે, મળ્યા મુખતિ છનમાણ એઠ ૮ ઇતિ.

દુહા — ઈમ ભવ ભવજે દુ ખસદ્યા, તે ભણે જનનાથ, ભા
ભજન, ભાવક હરણ, ન મળ્યો અવિહક સાથ ૧ તીલુ કા-
રણ છર એકલો, છોડી રાગ ગલ પાસ, સવી સ સારી ઇવશુ,
ધરચિત ભાવ ઉદાસ ૨

હાળ ચોથી

નમ ગોડી

પુતન કીજે હો સાધુ વિશ્વા સડે, ચોથી ભાવના ભવિષ્ય
મનધરો, એતન તુ એકાગીર, આ યો તીમ ભામંથ પરણવ
વગી, હંહા મુની સવીબાકીરે મમકર મમતારે સમના આદરો
૧ આણી ચિત વિરોકારે, સ્વાચ્છીના સજ્જન સહુ એ મળ્યા,
મુખ દુ ખ સહેશે એ કોરે મં ૨ વિત વહે થણ આવી સહુ
એ મળે, વિપતિ સમય ભાવ નામીરે, દવ બગતો દેખી દરા
દિશે પુત્રે, છમ પ ખી તરવામીરે મં ૩ ખા ખડ નવનિધિ
ચો. ૨૫ણ ધણી, ચોસક સહુમ મુનારીરે, છોડો છોડીરે ચો-વા

એકલા હાર્યો જેમ જુગારીરે મં ૪ ત્રિભુવન ઠટક બીરૂદ-
ધરાવતો, કરતો ગર્વ ગુમાનોરે, ત્રાગા વિષુ નાગાતે સહુ ચ-
ત્યા, રાવણુ સરીખા રાજનો રે મં ૫ માલ રહે ઘર સ્ત્રી
વિશ્રામતા, પ્રેતવના લગે લોકોરે, ચયલગે કાચારે આખર એ-
કલો, પ્રાણીચલે પરલોકોરે મં ૬ નિત્યકલહો બહુ મેળે દે-
ખીઓ, બીહુપણે ખટ પટ ચાચરે, વલયાની પરે, વીહરીશ
એકલો, ઇમ જુગરો નમી રાયરે મમં ૭ ઇતિ

દુહા — ભવસાયર બહુ દુ ખજળ, જામણ મરણુતરેગ, મમંતા
તતુવીએ પ્રહયો, ચેતન ચતુર માતગ ૧ ચાહે જો છોડણુ
લાણી, તો ભજ ભગવત મહત, ફર કરે પર બચને, જામ
જળથી જળકત ૨.

હાળ પાંચમી.

(રાગ કેદારી ગોડી કપુર હોય અતી ઉચ્ચતારે એ દેશી—)

પાંચમી ભાવના ભાવીયેરે, જીવ અન્યત્વ વિચાર, આપ
સવારથી એસહુરે, મળીઓ તુજ પરીવાર. ૧ સચેગી સુદર,
ખુજ મામુજ ગમાર તારે કો નહિ ઈણુ સસાર, તુ કેહનો
નહિ નિરધાર સં ૨ પથ શિરે પથીમળ્યારે, કીજે કીણુ
પ્રેમ, રાતી વસે પ્રહ ઉડી ચલેરે, નેહ નિવાહે કેમ સં ૩
જામ મેળો તીરથે મળેરે, જનજન વણુજની ચાહય, કે ત્રોટો
કે કાયદોરે, લેઈ લેઈ નિજ ઘર ભય સં ૪ જીહા કારજ
જેહના સરેરે, વીહા લગે દાખેનેહ, સરિકાતાની પરેરે, છટકી

કેળાઠે છેહ સં મ ચુલણી અંગજ મારવારે, કુડુકરેજતુગેહ,
 હરત બાહુળખીજુઝીયારે, ને ને નીજના નેહ સં ૬ થેણીક
 મુત્રે બાધીયોરે, લીધુ વેચીરાજ, દુખ લીધું બહુ તાતને રે
 કેખો મુતના કાજ સં ૭ ઈલુ ભાવનાએ શિવપુર લહેરે,
 શ્રીમરૂઢેવીમાય, વિર શિખ્ય કેવળ લહુરે, શ્રી ગોતમ ગણુરાય
 સં ૮ ઇતિ

કુલા -- મોહ વરો મન મત્રવી, ઇન્દ્રીય મળ્યા ક્યાવ, પ્રમાદ
 મરીશ પાયકે, બાધ્યો જીવ જુપાલ ૧ કમ જીહર જડી કરી
 મુકત માલ સવી લીધ, અશુભ વિરસ દુઃખ મળ્યા, તનુ ગોત
 હરે લીધ ૨

ઢાળ છઠી.

(ગમ સિધુ સામેરી)

છઠી ભાવના મન ધરો, જીત અશુચિ ભરીએ કાપારે,
 ત્રી માપારે, માટે કાચા પીડશુએ. ૧ નગર ખાળ પરે નીલ
 વહે, કદ ગમ સુઃ ભડારોરે, વીમ દારોરે, નર નવ દાદશ
 નારીનાએ ૨ દેખી દરગમ દરથી, તું મુહ મચકોડે માણેરે,
 નવી જાણેરે, વીણુ પુદ્ગળ નીજ તનુ ભર્યુએ ૩ માસ રૂધી
 મેદારસે, અમ્થી મઝી નર ખીજેરે, શુ રીજેરે, રૂપ દેખી દેખી
 આપણે ૪. ક્રમી વાળાદિક કોચળી, મોહ શયની ચેટીરે,

એ પેટીરે, ચર્મ જડી ઘણાં રોગનીએ પ ગર્ભવાસ ન માસ-
મા, કનીપરે મગમા વસીયોરે, તુ રમીયોરે, ઉધે માથે ઇમ
રહોએ. ૬ કનક કુમરી સોજન લરી, વીહા દેખી દુરગધ
સુગારે અલી પુતારે, મન્દી મિત્ર નિજ કમંશુએ ૭ ઇતિ.

દુહા-વન છીત્તર ઇન્દ્રી મન્દા, વિષય કલણ જળાલક
પાપ કલુષ પાણી ભર્યું આશ્રવ વહે ગડનાળ ૧ નિર્મળ પખ
સહજે સુગતિ, નાણુ વિનાણુ રસાળ, શુ બગની પરે પ કમળ,
શુધે ચતુર મરાલ ૨.

ઢાળ સાતમી.

(ગગ ધોગણી,)

આશ્રવ ભાવના સાતમીરે, સમજે સુગર સમીપ, કોધા-
નિકે કાર્ય કરોરે પામી શ્રી છન દીપોરે. ૧ સુષ્ય સુષ્ય પ્રાણી-
ધા, પરીહર આશ્રવ પયોરે દયમે અગે કદા, જેકના કુદ
મપયોરે. સું ૨ હોશે જે હિંસા કરેરે, તે લહે કડક વિપાક
પરીહોસે ગોપાસનીરે, જો જો અગવિપાકોરે સું ૩ મીથ્યા
વયણે વસુ નહયોરે, મડીક પરધન લેઈ, ઇણ અપ્રદે રાજવ્યા-
રે, ઇન્દ્રાદિ સુર કેઈરે સું ૪ મહા આરભ પરિચહેરે, પ્ર-
સન્ન નરયપહુત, સેવ્યા શત્રુપણુ બજેરે, પાણે દુરગતિ દતો
રે સું ૫. છીદ્ર સહિત નાવા જોરે, છુડે નીર બરાપ, વીમ
હિંસાદિક આશ્રવેરે, પાપે પીડ બસાયરે. સું ૬ અવિરતિ લગે
એકે દ્રીયારે, પાપસ્થાન અઢાર, લાગે પાણે હી કીયારે, પચમ

અગ વિચારોરે. સું ૭ કંદુક કીયાયાનક દેખારે, બોલ્યા બી-
જેરે અગ, કહેતા હીયહુ કમકમેરે વીરજો તાસ પ્રસ ગોરે.
સું ૮ મૃગ પતંગ અતી માછતુરે કરી એક વિષય પ્રપચ,
કુખીયા તે કીમ સુખ લહેરે, જસ પરવચ એહ પચોરે. સું
૯ હાસ્ય નીંદ વિકયા વસેરે, નરક નીગોદેરે જાત, પૂરવ ધર
શુભ હારીયારે, અવશની શી વાતરે. સું ૧૦ ઇતિ

હુહા-શુભ માનસ માનસ કરી, ધ્યાન અમૃત રસ રેહી,
નવદલ શ્રી નવકાર પદ, કરી કમલાસન ઠેલિ ૧ પાતક પદ
પખાગીને, કરી સવરની પાળ, પરમહંસ પદવી સજે, છોડી
સકળ જાળ ૨

દાળ આઠમી,

(ઉતુની દેશી)

આઠમી સ વર ભાવનાલ, ધરીચિતશ્ચ એકતાર; સમિતિ
શુભિ શુદ્ધિ ધરોલ, આપો આપ વિચાર સલુણ, શાંતિ ૧
ધારસ ચાખ. એ આકળી વિરસ વિષય ફળ કુલડેલ, અટતો
મન અલિ સાખ સં ૧ લાભ અલાભે સુખ કુ ખેલ, અવિત
મર્ણુ સમાન, ચતુ મિત્ર સમ ભાવતોલ, માન અને અપમાન
સલુણ ૨ કહીએ પરિચહ છાંડશુલ, લેશુ સયમ જાર, શ્રા
વક ચિંતે હુ કાલ, કરીય, સ યારો ચાર. સં ૩ સાધુઆ
શસા ઈમ કરેલ, સુત્ર જાણીય શુરે પાસ, એકલમલ્લ પ્રતિ-
મા રહીલ, કરીય સલેવણા ખાસ સં ૪ સર્વજીવ હિત

ચિંતવોછ, વયસ મકર જન્મમિત્ત, સત્ય વચન મુખ લાખીયેછ,
 પરિહર પરતુ વિત્ત. સં ૫ કામ કટક લેદન લાણીછ, ધરતુ
 શીંગ સન્નાહ, નવવિધ પરિગ્રહ મુકતાછ, લહીએ મુખ અથાહ
 સં ૬ દેવ મનુષ્ય ઉપર્મગ મુછ, નીશ્રીંગ હોય સધીંગ, બા
 વીશ પરિસહ છતીયાથી, છમ છત્યા શ્રીવીર. સં ૭ ઇતિ

દુહા-દ્રઢપ્રહારી દ્રઢ ધ્યાન ધરી, ગુણ નીધી ગજસુકુ-
 માળ, મેતારજ મદન બ્રમો, મુકોશળ સુકુમાળ ૧ ઇમ અનેક
 મુનિવર તર્યા, ઉપશમ મવર લાવ, કઠીણ ટર્મ સવિનિર્જર્યો,
 વીણે નિર્જર પ્રસ્તાવ ૨

ઢાળ નવમી

(ગગ ગોડી મન બમનરે એ-દેશી)

નવમી નિર્જર લાવના ચિત્ત ચેતોરે આદરે. મત
 પચકખાણ ચતુર ચિત્ત ચેતોરે, પાપ આલોચો ગુર કન્હે ચિત્ત
 ચેતોરે, ધરીયે વિનય મુળણ ચતુરં ૧ વેયાવચ્ચ બહુ વિધકરો
 ચિં ૬ બળ જાળ ગીલાન ચં આચારજ પાચક તણો. ચિં
 શિષ્ય સાધર્મિક બાણ ચં ૨ તપગ્ની કુલ ગણ સધનો ચિં
 ચિવિર પ્રવર્તક વૃદ્ધ ચં ચેત્ય લક્ષ્મી બહુ નિર્જંગ ચિં ૬
 શમે અગ પ્રસિદ્ધ ચં ૩ ઉભયટક આવશ્યક કરો ચિં
 સુદર કરી સગાય ચં પોસહ સામાજક કરો ચિં ચિત્ય
 પ્રત્યે નિયમન લાય ચં ૪ કર્મસુડણ કનકવળી, ચિં ચિ-

હુની કીડીન દોય ચ૦ શ્રીગુરુ સ્વસ્તુ સવ સરૂ. ચિં સાધુ પ
ડિમા દશ દોય ચ૦ ૫ દુન આસપન સાચવે, ચિં ચેગ
વદન ઉપધાન ચ૦ શુકલ ધ્યાન મુખુ ધરે, ચિં શ્રી-આત્મી
વર્ધમાન ૬ ચૈદ સદ્ગુણ અવગારમા, ચિં ધન ધનો અણ
જાણ ચ૦ સ્વપ મુખ વીર પ્રશન્તીવે, ચિં ખધક મેધક્રમાદ
ચ૦ ૭ ઇતિ

દુહા-મન હારે તન નાતી કરી, ધ્યાન નગ સગમાવ, ૬
મંકટક લેહન ભાલી ગોગા તન ચક્રાવ ૧ મેહુશય મારી
કરી, ઉથા ચડી અવ લોય, ત્રિભુવન મડ માડળી, છર પર
માનદ હોય ૨.

દાળ દશમી

૧૫ ગોરી જ મુનિષ મન ૨. એ-ંગી

દશમી લોક સરૂપરે ભાવના ભાવીએ, નીમુલી શરૂ ઉપદેશથી
એ ૧ ઉર્વે પુરૂષ આકારે પત્ર પદુગા કરી, ૪૧ રોડ કટી
દાખીએએ. ૨ ઇલુ આંરે લોકરે, પુરૂગળ પુરીએ, છમ દા
જળની પુપતીએ ૩ ધમા ધર્માકારે દેશ પ્રદેશએ, છવ
અનતે પુરીએએ. ૫ સાન રાજદે સુરૂરે ડાવ નિરિધમની,

અધો લોક સાત સાધિકુએ. ૫ ચાંદ રાજ ત્રસ નાડીરે, ત્રસ
 નિવાલય, એક રણુ દીર્ઘ વિસ્તરુએ ૬ ઉર્ધ્વ મુરાલય સાર
 રે, નિશ્ય ભુવન નીચે, નાભી નર તિરિ દોમુરાએ ૭ ટિપ-
 સમુદ્ર અસખરે, પ્રભુ મુખ સાક્ષી, શય વિશિવ સમઝીયો
 એ ૮ લાખી પહોળી પલુયાલરે, લખજો પણ લહી, સિદ્ધ-
 શિલ્પ શિર ઉજળીએ ૯ ઉચો ધનુષય તિનરે, તેત્રીસ
 સાધિકે, સિદ્ધ યોજનને છેડેએ ૧૦, અઝર અમર નીલક
 રે, નાભુ દસણમય, તે નેવા મન ગહગહેએ ૧૧ ઇતિ

દુહા-વાર અનતી ફરસીયો, છાત્રી વાટક ન્યાય, નાભુ
 વીનાનવી સાક્ષરે, લોક પ્રમણુ બાડવાય ૨ રત્ન ત્રય ત્રિહુ
 ભુવનમે, દુલહા બાણી દયાળ, બોધી રચણ, કાજે ચતુર, આ
 ગમ ખાણી સલાળ ૨

ઢાળ અગીયારમી.

ગગ ખબાલી

દશ દ્રષ્ટિ દોહીલો, લાઘ્યો મલુજી જન્મારોરે, દુલહો
 અખરે કુલજયુ, આરજ ઘર અવતારોરે મોસા છવનરે બોધિ
 ભાવના અગીયારમીરે, બાવો હૃદય મોજારોરે મોઠ ૧ ઉત્તમ
 કુળ તીહા દોહીલો, સહશુર ધર્મ યેયોગોરે, પાચે ઇન્દ્રિય પર

પડારે, ફૂલહો દેહ નિરોગોરે. મોં ૨ સાશળવુ સિદ્ધાત્તુરે,
 દોહીહુ તમ ચિત્ત ધરવુરે, મુધિ સદ્દહણા ધરીરે, દુકર અગે
 કરવુંરે મોં ૩ સામગ્રી સવળી લક્ષીરે, મુઠ મુધામમહારોરે,
 ચિન્તામણી દેવેદીઆરે, હાર્યો જમ ગમારોરે. મોં ૪ લોહ
 ડીલકને કારણેરે, કુલ્લય ન જલધીમા ફોડેરે, શુભ કારણ કુલ
 કુલ નવ લખો, હાર હીયાનો ત્રોડેરે મોં ૫ બોધી રથણ
 ઉવીએને, ઠાણ વિષયા રથે દોડેરે, કાક રમણી સમોવડ કરે,
 ગજ વેચે ખર હોડેરે. મોં ૬ ગીન સુણી નટીની કનેરે, મુ
 લકે ચિત્ત વિચાર્યુંરે, કુમરશિક્ષ પણ સમજાયારે બોધિ રથણ
 સામ્યુંરે. મોં ૭ ઇતિ

દુહા-પરિહર હરિહર દેવ સવી, સેવ સદા અરિહ ત, દોન
 રહિત શુર ગણધરા, સુવિહિત સાધુ મહત. ૧ કુમતિ કદાચહ
 મુકતુ, શુન ચારિત્ર વિચાર, ભવગ્ન તારણ પેતસમ, ધર્મ
 હિયામા ધાર ૨

ઢાળ ખારમી

હુ ગરીયાની-ગી

ધનધન ધર્મ જગ હિતકરે, જાણીઓ ભાવો જિન દેવરે,
 ઇક પરમવ સુખ દાયકો, જીવડ જનમ લગે સેવરે ૧ ભાવ-

ના સસ મુરવેલડી, રાપનુ હુદય આરામરે, સુકૃત તરે લકીય
 ગહુ પત્રરતી, સફળ ફળે અભિરામરે. ભા૦ ૨ હેત્ર શુદ્ધિ
 કરીય કરજા રસે, કાદી મિચ્છાદિક સાલરે, ત્રીહુ શુભતી રૂઢિકરે,
 નીકતુ સુમતિ નીવાળરે. ભા૦ ૩ સિંચળે સુગુર વચનામૃતે,
 કુમતિ ઠથેર તણ સગરે, કોવ માનાદિક સુકર, વાનર વાર
 અનગરે. ભા૦ ૪ સેવતા એહને કેવળી, પત્રર સય તીન અ-
 ભુગારરે, ગૌતમ શિષ્ય શિવપુર ગયા, ભાવતા દેવગુરે સારરે.
 ભા૦ ૫. શુક પરિવાજક સિદ્ધલો, અર્જુનભાળી શિવવાસરે, રાય
 ખરેદેશી જે પાપીઓ, કાપીઓ તાસ દુષ્પાસરે. ભા૦ ૬
 દુસમ સમય દુષ્પસહ લગે, અવિચળ શાસન એહરે ભાવશુ
 ભવિયલુ જે ભાજે, તેહ શુભમતિ શુભુ ગેહરે. ભા૦ ૭ ઈતિ

દુહા-તપગરૂપતિ વિજય દેવગુરે, વિજય સિદ્ધ મુનિ-
 રાય, શુદ્ધ ધમ દાયક સદા, પ્રભુમો એહના પાય ૧

ઢાળ તેરમી.

રાગ ધન્યાત્રી

તુમે ભાવોરે, ભવી ઇણી પરે ભાવના ભાવો તમમનવ-
 ચણુ ધરમ લય ભાવો છમ સુખ સપદ ખાવોરે ભવી૦ ૧

સલના લોચન મન ન ડોલાવો, ધન કારણ કાઈ ધાવો, પ્રભુ
 શું તારોતાર મીલાવો, જો દોય શિવપુર જાવોરે કાઈ ગર્ભાવા-
 રાન આવોરે ર જાણુની પેરે જીવ જગાવો વિનય થકી
 વીરમાવો, જો હિતશીખ અમારી માની, જગ જમ પડક વ
 જાવોરે ભ૦ ૩ શ્રી જશ સોમ ત્રિભુદ્ધ વૈરાગી, જગ જસ
 ચીહુ, ખડ ચાવો, તાસ શિખ કહે ભાવન ભણતા, ઘરઘઘોયા
 વધાવોરે ભ૦ ૪

દુહો-લોજન નક્ક શુભ વર્ષ ગુચિ, મિત તેરમ કુજવા-
 ર, ભગતિ હેતુ ભાવન ભણી, જેસલમેર મોઝાર ભ૦ ૫

ઇતિ પાર ભાવનાની સઝાય સ પૂર્ણ.

